

DE STER

95E JAARGANG

NUMMER 4

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

APRIL 1995

DE STER

APRIL 1995

Op de omslag:

De 16-jarige seminarieleerling, Für Mária, uit het Hongaarse Dunaujváros heeft zich laten dopen nadat haar vriendin, Vereckei Krisztina, haar vier maanden eerder had uitgenadigd om met haar naar de kerk te gaan. Haar verhaal is niet ongebruikelijk.

Alle leerlingen in de seminarieklas zijn pasgedoopte leden – en verschillend hebben zich laten dopen omdat iemand anders in de klas ze met het evangelie in aanraking heeft gebracht. Zie 'Seminarie aan de Donau', blz. 34. (Foto vooromslag: Brian K. Kelly. Foto achteromslag: Marvin K. Gardner.)

ARTIKELLEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
ONZE ENIGE ONVERZWAKE HOOP PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY	2
'IK BEN DE OPSTANDING EN HET LEVEN'	
OUDERLING ALEXANDER B. MORRISON	10
MET HET VERLEDEN LEVEN JON B. FISH	18
OUDERLING ROBERT D. HALES: KEER EERVOL TERUG IARENE GAUNT	26
EEN LUISTEREND OOR TED HINDMARSH	46

VOOR DE JONGEREN

EEN EEUWIGE OMHELZING EDUARDO PANTOJA SOLIS	8
Dieper liggende wonden genezen PAUL B. THURGOOD	22
SEMINARIE AAN DE DONAU MARVIN K. GARDNER	34
IK MOEST HET PROBEREN DAVID HERSAM	40
INFORMATIE VOOR JOU	42

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP	
'MEER VREUGD' IN MIJN PLICHT'	25

DE KINDERSTER

'VREDE ZIJ U!'	2
PARTICIPATIEPERIODE	
IK GELOOF IN HET PLAN VAN ONZE HEMELSE VADER	
KAREN LOFGREEN	4
EEN GETUIGENIS GEEFT JE EEN GOED GEVOEL BRYAN DAYLEY	6
BIJZONDERE GETUIGEN	8
VERHAAL	
TWEE KEER KORT EN EEN KEER LANG COLEEN C. HEATON	10
LIED	
OP EEN MOOIE LENTEDAG	
VIRGINIA MAUGHAN KAMMEYER EN CRAWFORD GATES	13
VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON	
HELAMAN EN DE TWEEDUIZEND STRIJDERS	14
VEEL PLEZIER!	
PAASMANDJE D. A. WOODLIFF	16

DE STER

April 1995 95e jaargang Nummer 4

Officiële Nederlandsestalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Howard W. Hunter
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin,
Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland

Editor: Joe J. Christensen

Adviseurs: Spencer J. Condie, Loren C. Dunn

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighton
Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly
Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner
Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson
Redacteur: David Mitchell
Redacteur De Kinderster: DeAnne Walker
Rooster: Maryann Martindale
Assistent publicaties: Beth Dayley

Afdeling vormgeving:

Leidinggevend art-director: M. M. Kawasaki
Art-director: Scott Van Kampen
Vormgeving: Sharrl Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB: Vertaalkureau
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 034 02-40260
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie:

Administratrice: R. de Kock-Goudberg
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-53804

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1995 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, IJslands, Russisch, Tsjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD 10.00 a year. USD 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnementsprijs

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptgiro-kaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Verschijnt twaalf maal per jaar

95984 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

PRACHTIG NIEUWS

Mijn eerste contact met de zendingen vond plaats in 1992. Al meteen vanaf de eerste zendingenles had ik een bijzonder gevoel. Naarmate we de lessen verder behandelden, leerde ik evangeliebeginselen waarvan ik het bestaan nooit geweten had. Toen ik voor het eerst naar de kerk ging, werd ik door de leden begroet alsof ze mij altijd al gekend hadden.

In ons gezin was ik de eerste die zich liet dopen. Nu zijn ook mijn twee zussen lid van de kerk en is mijn vader het Boek van Mormon aan het lezen.

Ik ontvang de *Liahona* (Spaans) nu al enkele maanden en ik ben heel blij met wat er in staat.

President Thomas S. Monson heeft een boodschap van het Eerste Presidium geschreven, getiteld: 'De weg die Jezus ging.' Ik werd diep geraakt door zijn advies: 'In letterlijke zin kunnen wij in ons sterfelijk bestaan allemaal de weg gaan die Jezus ging, als we Zijn woord op onze lippen hebben, Zijn geest in ons hart en Zijn leringen in ons leven toepassen.'

Dit tijdschrift bevat zoveel prachtig nieuws. De artikelen over leden van de kerk en hun getuigenis helpen niet alleen mij, maar kunnen ook anderen die nog niet tot de kerk behoren tot steun zijn.

Wanda Rivera

Gemeente Isabela

Ring Mayaguez (Puerto Rico)

WEER ACTIEF GEWORDEN

Ik ben ongeveer zeven maanden minder actief geweest, maar toen ben ik zorgvuldig de *Liahona* (Spaans) gaan lezen. Ik ontdekte hoeveel kracht er van de boodschappen van het Eerste Presidium uitging en hoe overtuigend ze waren.

Uitgaande van mijn eigen ervaring nodig ik iedereen uit die niet zo actief is in de kerk, om de boodschappen in dit tijdschrift en in de Schriften te lezen en te bestuderen. Als ze dat met een nederig hart doen, zal hun getuigenis zo sterk worden dat ze het verlangen zullen hebben om naar de kerk terug te komen.

Cristino Rodriguez

Isla Patruilla (Uruguay)

EEN TROUWE VRIEND

Mijn vriend Arnaldo en ik zijn allebei op zending geweest, maar daarna ben ik bijna twee jaar minder actief geweest. Arnaldo heeft jarenlang mijn abonnement op de *Liahona* betaald. Zijn geloof is beloofd. Dankzij Arnaldo en de *Liahona* ben ik weer actief, heb ik een roeping en ben ik weer naar de tempel geweest.

Alberto Tejada Chacón

Wijk Hunter

Ring Arequipa Central (Peru)

HET EVANGELIE ALS MIDDELPUNT VAN ONS LEVEN

Ik ben dertig en twee jaar lid van de kerk. De leringen van de kerk en het evangelie van Jezus Christus hebben mijn leven veranderd. Ik beseft dat ik het evangelie tot middelpunt van mijn leven moet maken. Ik ontleen moed en steun aan de getuigenissen die ik lees in de *Sheng Tu Chih Sheng* (Chinees). Ik ben de leden die in dit tijdschrift hun getuigenis geven heel dankbaar.

Ngok Lau

Wijk Sham Shui Po

Ring Kowloon Noord (Hong Kong)

Onze enige onverzwakte Hoop

President Gordon B. Hinckley

Nu in deze paastijd onze gedachten en gevoelens weer uitgaan naar het lijden van onze Heiland in Getsemane, naar zijn kruisiging en zijn opstanding, moet ik terugdenken aan wat ik heb meegemaakt bij een open dag van de Arizona-tempel na een algehele renovatie van het gebouw. Bijna een kwart miljoen mensen kwam het prachtige interieur van de tempel bekijken. Geestelijken van andere kerkgenootschappen waren als eregast voor de eerste dag uitgenodigd, en honderden hadden aan die uitnodiging gehoor gegeven. Ik had het voorrecht ze toe te spreken en na de rondleiding hun vragen te beantwoorden. Ik zei dat we graag zaken die hun niet duidelijk waren, wilden ophelderden. Er werden veel vragen gesteld, onder andere door een protestants predikant: 'Ik ben dit hele gebouw door geweest, een tempel die aan de voorkant de naam van Jezus Christus draagt, maar nergens heb ik een afbeelding gezien van het kruis, het symbool van het christendom. Hoe rijmt u dat met uw bewering dat u in Jezus Christus gelooft?'

Ik antwoordde: 'Ik wil niet kwetsend overkomen bij mijn christelijke broeders die het kruis gebruiken op de torenspits van hun kathedraal en op het altaar in hun kerk, die het op hun gewaden dragen en het op hun boeken en andere litera-

Wij verheugen ons in de kronieken van Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes, die een beschrijving geven van de geboorte, bediening, dood en opstanding van de Zoon van God.

We mogen nooit de vreselijke prijs vergeten die onze Heiland heeft betaald: de kwelling van Getsemane, de bittere bespottling bij zijn verhoor, en de nimmer aflatende foltering van zijn lichaam toen Hij aan het kruis hing.

tuur laten afdrucken. Maar voor ons is het kruis het symbool van de stervende Jezus, terwijl wij de levende Christus verkondigen.'

Daarop vroeg hij: 'Wat is dan wel het symbool van uw godsdienst?'

DE LEVENSWIJZE VAN ONZE LEDEN

Ik antwoordde dat de levenswijze van onze leden de enige betekenisvolle expressie van ons geloof moet worden. Ik hoop dat hij mijn antwoord niet zelfvoldaan of intolerant vond. Zijn opmerking was juist, wij gebruiken het kruis niet, behalve als identificatie op het uniform van onze veldpredikanten.

Op het eerste gezicht lijkt ons standpunt in tegenspraak te zijn met onze bewering dat Jezus Christus de sleutelfiguur van ons geloof is. De officiële naam van de kerk is De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Wij aanbidden Hem als onze Heer en Heiland. De Bijbel is onze Schriftuur. Wij geloven dat de profeten van het Oude Testament die de komst van de Messias voorspelden, onder inspiratie van God hebben gesproken. Wij verheugen ons in de kronieken van Matteus, Marcus, Lucas en Johannes, die een beschrijving geven van de geboorte, bediening, dood en opstanding van de Zoon van God, de Eniggeborene van de Vader in het

HARRY ANDERSON, CHRISTUS IN GETSEMANE

vlees. Net als de apostel Paulus schamen wij ons 'het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud' (Romeinen 1:16). En met Petrus bevestigen wij dat Jezus Christus de enige naam is die 'aan de mensen gegeven [is], waardoor wij moeten behouden worden' (Handelingen 4:12).

DE SCHRIFTEN VERKONDIGEN CHRISTUS

Het Boek van Mormon, dat wij als het testament van de Nieuwe Wereld beschouwen met daarin de leringen van de profeten die vroeger op het westelijk halfmond hebben geleefd, getuigt van Hem die te Betlehem in Juda geboren is en die op Golgota gestorven is. Tot een wereld met wankele geloof is het een krachtig ge-

tuigenis van de goddelijkheid van de Heer. Ja, in het voorwoord, geschreven door een profeet die 1500 jaar geleden in Amerika leefde, wordt categorisch gesteld dat het geschreven is 'tot overtuiging van joden en andere volken dat Jezus de Christus is, de Eeuwige God, die zich aan alle naties openbaart'.

En in ons boek met hedendaagse openbaringen, de Leer en Verbonden, presenteert Hij zichzelf met deze duidelijke woorden: 'Ik ben de Alpha en de Omega, Christus, de Here; ja, Die ben Ik, het Begin en het Einde, de Verlosser der wereld' (Leer en Verbonden 19:1).

In het licht van zulke uitspraken en getuigenissen zullen velen zich met mijn vriend de predikant in Arizona afvragen: als u zegt in Jezus Christus te geloven, waarom gebruikt u dan niet het symbool van zijn dood, het kruis van Golgota?

WE MOETEN CHRISTUS INDACHTIG ZIJN

Mijn eerste antwoord daarop is dat geen enkel lid van deze kerk ooit de vreselijke prijs mag vergeten die betaald is door onze Verlosser, die zijn leven heeft gegeven opdat alle mensen mochten leven – de kwelling van Getsemane, de bittere bespottling bij zijn verhoor, de gemene doornenkroon die zijn huid openreet, de menigte die bij Pilatus om bloed riep, de

Terecht riep Maria 'Rabboeni' uit (zie Johannes 20:16) toen zij de herrezen Heer voor het eerst zag, want Hij was nu met recht Meester, niet alleen van het leven maar ook van de dood zelf.

eenzame last van zijn loodzware gang naar Golgota, de gruwelijke pijn toen grote spijkers zijn handen en voeten doorboorden, de nooit aflatende foltering van zijn lichaam toen de Zoon van God die tragische dag aan het kruis hing en uitriep: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen' (Lucas 23:34).

Dat kruis was het afschuwelijke marteltuig waarop de Mens der Vrede gedood moest worden, de kwade beloning van zijn wonderbaarlijke werken waardoor Hij zieken genas, blinden deed zien en doden tot leven bracht. Aan dat kruis op Golgota's eenzame top hing en stierf Hij.

ZIJN OFFER VOOR ALLEN

Wij moeten dat niet vergeten. We mogen het nooit vergeten, want daar gaf onze Heiland, onze Verlosser, de Zoon van God, zichzelf als plaatsvervangend offer voor een ieder. Maar de somberheid van die donkere avond voor de joodse sabbat, toen zijn levenloos lichaam van het kruis werd gehaald en snel in een geleend graf werd gelegd, benam zelfs zijn meest toegewijde discipelen, die Hem het beste hadden gekend, alle hoop. Ze waren ontredderd en begrepen niet wat Hij hun eerder had gezegd. De Messias in wie zij geloofden was dood. Verdwenen was hun Meester in wie zij al hun verlangen, geloof en hoop had-

HARRY ANDERSON, DE OPSTANDING

den geplaatst. Hij die over het eeuwige leven had gesproken, Hij die Lazarus uit de dood had opgewekt, was nu overleden, zoals alle mensen vóór Hem overleden waren. Dat met verdriet gevulde, korte leven was nu ten einde gekomen. Dat leven was geweest zoals Jesaja had geprofeteerd: 'Hij was veracht en van mensen verlaten, een man van smarten en vertrouwd met ziekte, (...). Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem' (Jesaja 53:3, 5). Nu was Hij weg.

Wij kunnen slechts gissen naar de gevoelens van hen die van Hem hielden toen zij in de lange uren van de joodse sabbat, onze zaterdag, zijn overlijden bepeinsden.

HET GROOTSTE WONDER IN DE GESCHIEDENIS

Toen brak de eerste dag van de week aan, de sabbat van de Heer zoals wij die nu kennen. Tot hen die verdrietig en terneergeslagen bij het graf kwamen, sprak de engel die daar stond: 'Wat zoekt gij de levende bij de doden?' (Lucas 24:5.)

'Hij is hier niet, want Hij is opgewekt, gelijk Hij gezegd heeft' (Matteüs 28:6).

Het grootste wonder in de geschiedenis van de mensheid had plaatsgevonden. Eerder had Hij hun al gezegd: 'Ik ben de opstanding en het leven' (Johannes 11:25). Dat hadden ze niet begrepen. Nu begrepen ze het. Hij was een ellendige, pijnlijke en eenzame dood gestorven. Nu, op de derde dag, stond Hij in kracht en schoonheid op, de eersteling van hen die ontslapen zijn, de zekerheid voor mensen in alle eeuwen dat 'evenals in Adam allen sterven, zo (...) ook in Christus allen levend gemaakt worden' (1 Korintiërs 15:22).

Op Golgota was Hij de stervende Jezus. Uit het graf stond Hij als de levende Christus op. Het kruis was de bittere vrucht van Judas' verraad geweest, het uitvloeiende van Petrus' verloochening. Het lege graf werd nu het getuigenis van zijn goddelijkheid, de zekerheid van het eeuwige leven, het antwoord op de onbeantwoorde vraag van Job: 'Als een mens sterft, zou hij herleven?' (Job 14:14.)

'Wees niet ongelovig, maar gelovig' waren de onvergetelijke woorden van de Heer toen Hij in de bovenzaal verscheen.

DE MEESTER VAN HET LEVEN

Na zijn dood zou Hij vergeten worden, of in het gunstigste geval in de herinnering voortleven als een van de vele grote leermeesters die in de geschiedenisboeken in een paar regels beschreven worden. Nu Hij opgestaan was, werd Hij de Meester van het leven. Nu konden zijn discipelen in vast geloof met Jesaja zingen: 'Men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst' (Jesaja 9:5).

De verwachtingsvolle woorden van Job waren in vervulling gegaan: 'Maar ik weet: mijn Losser leeft en ten laatste zal Hij op het stof optreden.

'Nadat mijn huid aldus geschonden is, zal ik [van]uit mijn vlees God aanschouwen,

'die ik zelf mij ten goede aanschouwen zal, die mijn eigen ogen zullen zien en niet een vreemde; mijn nieren in mijn binnenste versmachten van verlangen' (Job 19:25–27).

Terecht riep Maria 'Rabboeni' (zie Johannes 20:16) toen zij de herrezen Heer voor het eerst zag, want Hij was nu met recht Meester, niet alleen van het leven maar ook van de dood zelf. Weg was de prikkel des doods, gebroken de overwinning van het graf.

De bange Petrus onderging een diepgaande verandering. Zelfs de twijfelende Tomas zei met soberheid, eerbied en realiteitszin: 'Mijn Here en

HARRY ANDERSON, ZIET MIJN HANDEN EN MIJN VOETEN

mijn God' (Johannes 20:28). 'Wees niet ongelovig, maar gelovig' (Johannes 20:27) waren de onvergetelijke woorden van de Heer bij die wonderbaarlijke gebeurtenis.

Er volgden nog verschijningen aan velen, waaronder, zoals Paulus het opschreef, 'aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk' (1 Korintiërs 15:6).

HIJ TOONDE ZICH OP HET WESTELIJKE HALFROND

En op het westelijke halfrond waren er andere schapen over wie hij eerder had gesproken. De mensen daar hoorden 'een stem, alsof die uit de hemel kwam; (...) en ze zeide tot hen:

'Ziet mijn Geliefde Zoon, in Wie Ik mijn welbehagen heb, in Wie Ik mijn naam heb verheerlijkt—hoort Hem. (...)

'En ziet, zij zagen een Mens uit de hemel nederdalen; en Hij was in een wit gewaad gekleed; en Hij kwam neder en stond in hun midden; (...)

'En Hij strekte zijn hand uit, en sprak tot het volk en zeide:

'Ziet, Ik ben Jezus Christus, Die in de wereld zou komen, zoals de profeten hebben getuigd. (...)

'Staat op en nadert tot Mij' (3 Nephi 11:3, 6–10, 14).

Daarna volgden in dat prachtige verslag vele woorden over de bediening van de herrezen Heer onder het volk van het oude Amerika.

HEDENDAAGSE GETUIGEN

En nu zijn er ook hedendaagse getuigen, want Hij is wederom gekomen om deze bedeling te openen, de bedeling van de geprofeeteerde volheid der tijden. In een heerlijk visioen verschenen Hij – de herrezen, levende Heer – en zijn Vader, de God van de hemel, aan een jonge profeet om nogmaals te beginnen aan het herstel van waarheid vanouds. Er volgde een daadwerkelijke 'grote wolk van getuigen' (Hebreeën 12:1), en hij die de ontvanger was geweest, Joseph Smith, de hedendaagse profeet, verkondigde in sobere bewoordingen:

'En nu, na de vele getuigenissen die van Hem zijn gegeven, is dit het getuigenis, het allerlaatste, dat wij van Hem geven: Dat Hij leeft!

In deze bedeling is de herrezen, levende Heiland in de Kirtland-tempel aan Joseph Smith en Oliver Cowdery verschenen. Bij die gelegenheid heeft Hij gezegd: Ik ben de Eerste en de Laatste; Ik ben het, Die leeft' (Leer en Verbonden 110:4).

'Want wij zagen Hem, namelijk ter rechterhand Gods; en wij hoorden de stem, die getuigenis gaf, dat Hij de Eniggeborene des Vaders is –

'Dat door Hem, en in Hem, en uit Hem de werelden worden en werden geschapen, en dat de bewoners er van Gode gewonnen zonen en dochteren zijn' (Leer en Verbonden 76:22–24).

Daaraan worde toegevoegd het getuigenis van miljoenen die door de macht van de Heilige Geest plechtig getuigenis hebben gegeven en nog geven van zijn levende realiteit. Dat getuigenis is hun troost en kracht geweest.

WE MOETEN ZIJN GEBODEN ONDERHOUDEN

En daarom, omdat onze Heiland leeft, gebruiken wij niet het symbool van zijn dood als symbool van ons geloof. Wat zullen wij dan gebruiken? Geen enkel teken, kunstwerk, geen enkele weergave of vorm kan uiting geven aan de heerlijkheid en het wonder van de levende Christus. Hij heeft aangegeven wat dat symbool moet zijn toen Hij zei: 'Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren' (Johannes 14:15).

Als zijn volgelingen kunnen wij niets gemeens of laag-bij-de-gronds of onelegants doen zonder zijn beeld te besmeuren. Net zomin kunnen wij geen goed, elegant of royaal gebaar doen zonder het symbool van Hem

THEODORE GÖRKA, DE VERSCHIJNING VAN DE HEER AAN JOSEPH SMITH EN OLIVER COWDERY IN DE KIRTLAND-TEMPEL OP 3 APRIL 1836

wiens naam wij op ons hebben genomen, helderder te laten glanzen.

Ons leven moet een betekenisvol symbool worden, een symbool dat ons getuigenis verkondigt van de levende Christus, de eeuwige Zoon van de levende God.

Zo eenvoudig is het, mijn broeders en zusters. Zo diepgaand is het, en we mogen het nooit vergeten.

Ik weet dat mijn Verlosser leeft, herrezen Heiland, Zone Gods, Vervuinnaar, boven pijn en dood, mijn Koning, Leider en mijn Rots. Hij leeft, de Bron van mijn geloof, de Hoop van ieder mens op aard', het Baken naar een beter oord, het Licht waardoor de doodsnacht klaart.

O, schenk mij toch uw goede Geest, uw vrede, die van angst bevrijdt, de kracht op 't smalle pad te gaan dat voert naar eeuw'ge zaligheid. (Lofzang 91) □

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. We mogen nooit de vreselijke prijs vergeten die onze Heiland in Getsemane en op Golgota heeft voldaan om ieder een kans op het eeuwige leven te schenken.
2. Op de derde dag na zijn dood vond het grootste wonder in de historie van de mensheid plaats: de opstanding van de Heer Jezus Christus.
3. Jezus toonde zich aan zijn volgelingen in Jeruzalem en Galilea en onderrichtte hen.
4. Hij bezocht ook de mensen in het oude Amerika en diende hen.
5. Hij verscheen aan en instrueerde de profeet Joseph Smith en andere heden-daagse getuigen.
6. Ons leven moet een getuigenis van de levende Christus zijn: 'Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren' (Johannes 14:15).

Een eeuwige omhelzing

Eduardo Pantoja Solis

Toen ik de papieren voor mijn zending invulde, voelde ik me erg opgewonden. Ik wilde heel graag op zending. Maar tegelijkertijd voelde ik nog wat anders – iets ondefinieerbaars. Omdat ik niet goed wist wat ik ermee aan moest, schonk ik er weinig aandacht aan.

Toen ik de roeping ontving om in mijn eigen land, in de zending Mérida (Mexico) te gaan werken, voelde ik de goedkeuring van de Heer. Dat andere gevoel kwam ook weer, maar nu merkte ik dat ik wist wat het betekende. Ik voelde op de een of andere manier dat, wanneer ik terug zou keren van mijn zending, een van de mensen die ik liefhad er niet meer zou zijn. Ik wist dat dit gevoel van de Heer kwam, omdat ik me rustig voelde en niet bang was.

Mijn vader, mijn moeder en mijn neef Israël gingen met me mee naar het opleidingsinstituut voor zendelingen. Toen we afscheid namen, omhelsde ik mijn vader stevig. Toen we elkaar omhelsden, voelde ik zijn liefde voor mij – en op dat moment kreeg ik weer hetzelfde gevoel dat ik eerder had gehad.

Vanaf het begin van mijn zending voelde ik de liefde van de Heer voor mij. En van tijd tot tijd kreeg ik telkens weer het gevoel dat mijn vader er misschien niet zou zijn om me te begroeten wanneer ik weer thuis zou komen. Ik was nooit bang, maar wenste alleen dat de wil van de Heer zou geschieden.

Op moederdag 1993 was ik in de gelegenheid om mijn moeder op te bellen. Toen we met elkaar zaten te praten, hoorde ik iets bedroefds in haar stem dat ze niet kon verbergen.

‘Mam, wat is er aan de hand?’ vroeg ik.

‘Niets, jongen. Zorg maar dat je goed doorwerkt.’

‘Dat zal ik doen. Maar ik wil weten wat er aan de hand is.’

Toen vertelde ze me: ‘Je vader is erg ziek. Hij kan niet meer lopen, en de dokters zeggen dat hij een tumor in zijn hoofd heeft. Je moet sterk zijn, wat er ook gebeurt.’

Mijn vader vroeg me te spreken, en werd bij de telefoon gebracht. Met zwakke stem zei hij: ‘Zoon, je roeping is van de Heer gekomen. Maak je geen zorgen, en houd niet op met werken. Blijf het evangelie prediken.’ Ik zei hem dat ik dat zou doen, maar hij had geen kracht meer en kon niet meer luisteren.

Drie weken later stierf hij. Toen ik het nieuws hoorde, ging alles wat we samen hadden beleefd door mijn hoofd. Wegens zijn getrouwheid en zijn goede voorbeeld was ik met heel mijn hart van hem gaan houden.

Toen mijn vader stierf, stond mijn oudere zus, die geen lid was van de kerk, erop dat ik thuis zou komen. Mijn zendingspresident had me er toestemming voor gegeven, maar ik vond mijn zendingswerk te belangrijk om ermee op te houden. En ik kwam tot de slotsom dat mijn vader zou willen dat ik bleef. Ik bad dat mijn Hemelse Vader mijn zus zou helpen het te begrijpen. Hij beantwoordde mijn gebed. Toen ik mijn zuster over de telefoon sprak, was haar hart veranderd. Ze was niet boos om mijn besluit en ze zei tegen mij: ‘Ik weet dat jouw kerk erg belangrijk voor je is, en dat je met iets goeds bezig bent. Ik wil je daarin steunen.’

Mijn Hemelse Vader bleef me mijn hele verdere zending troosten. Toen ik weer thuiskwam, was mijn grote vriend en leraar er niet om me te begroeten. Maar ik was gesterkt door mijn geloof in de verzoening en opstanding van de Heiland. Ik ben dankbaar dat ik de dag voordat ik naar het opleidingsinstituut voor zendelingen ging aan mijn ouders ben verzegeld. Ik weet dat de dag zal komen dat ik mijn vader terug zal zien en hem met eeuwige liefde omhelzen. □

Eduardo Pantoja Solis met een stenen leeuw in het Alameda Park van Mexico-Stad.

'Ik ben de opstanding en het leven'

Ouderling Alexander B. Morrison
van de Zeventig

Niemand kan een adequate beschrijving geven van de grootheid van de Heilige Israëls, die voor ons gestorven en weer opgestaan is om de 'eersteling van hen, die ontslapen zijn' (1 Korintiërs 15:20) te worden. Het beschrijven van de opstanding in al haar heerlijkheid en glansrijke hoop is, naar mijn mening, een opgave die de vermogens van de sterfelijke mens te boven gaat. Intellectueel laat de opstanding zich niet verklaren; geen enkele menselijke ervaring benadert het ook maar enigszins. We vangen slechts een glimp van deze waarheid der waarheden op, als door een spiegel, in raadselen, en dan nog maar de vage contouren.

Ik begin met een verhaal uit de oudheid, een verhaal dat nog ouder is dan de geschriften van Mozes. Het is het verhaal van een koning, Gilgamesh, wiens zoektocht naar authentieke

In de Bijbel lezen we dat Jezus in de veertig dagen vóór zijn hemelvaart aan velen is verschenen. Hij is verschillende keren aan de overgebleven apostelen verschenen.

GARY E. SMITH, DE HEEZEN CHRISTUS

SCOTT M. SNOW, DE HERREZEN CHRISTUS

echtheid nog ouder is dan het verhaal zelf. We kennen deze vertelling dankzij enkele kleitabletten uit de zevende eeuw v. Chr. die in de paleisbibliotheek van de Assyrische koning Ashurbanipal gevonden zijn. Het verhaal zelf bestond al een millennium of langer vóór Mozes en komt uit het Sumerische rijk.

Dit epos gaat over de zoektocht van Gilgamesh naar de grootste schat van alle: onsterfelijkheid. Na de dood van zijn dierbare vriend Enkidu wilde Gilgamesh de zin van zijn leven ontdekken en probeerde hij in avontuur, reizen en genotzucht de onsterfelijkheid te vinden. Zijn pogingen waren tevergeefs. Het leven, zo concludeert hij, wordt begrensd door de wieg en het graf.

Dezelfde sombere conclusie (die nu, 45 eeuwen na Gilgamesh, door miljoenen mannen en vrouwen wordt gedeeld) moet volgens mij de Zoramieten voor ogen hebben gestaan, het volk tot wie Alma en Amulek predikten. Amulek bemerkte hun onzekerheid over 'de grote vraag': 'of het woord in de Zoon van God is, of dat er geen Christus zal zijn' (Alma 34:5).

Ons antwoord op Amuleks vraag weerlegt het gedachtegoed van de Sumeriër Gilgamesh, dat door zovelen is overgenomen. Tot allen die naar kennis omtrent de onsterfelijkheid zoeken maar niet weten waar zij die kunnen vinden, verkondigen wij dat Jezus van Nazaret, die 25 eeuwen na Gilgamesh op aarde heeft geleefd, de mensheid on-

Toen de discipelen in de bovenzaal spraken over de berichten van anderen die de herrezen Heiland hadden gezien, 'kwam Jezus en stond in hun midden en zeide tot hen: Vrede zij ul' (Johannes 20:19.)

sterfelijkheid gebracht heeft. Hij, de letterlijke Zoon van God, nakomeling van een maagdelijke moeder en de machtige Vader, Elohim, predikte zijn wonderlijke evangelie van liefde, werd door een van zijn naaste metgezellen verraden, moest in een schijnproces wrede bespottung verduren, en stierf op Golgota tussen twee dieven aan een kruis. Zijn levenloos lichaam werd in een geleend graf gelegd, de ingang werd met

een grote steen afgesloten en bewaakt door Romeinse soldaten. Maar toen op die eerste paassabbatochtend loyale vrouwen het lichaam van hun geliefde Meester met specerijen en mirre kwamen verzorgen, troffen zij een leeg graf aan en engelen die deze wonderbaarlijke woorden spraken, die in elke taal prachtig klinken: 'Wat zoekt gij de levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt' (Lucas 24:5-6).

Lucas, die mogelijk een ooggetuigeverslag heeft gehoord, misschien zelfs van de moeder van Jezus, schrijft dat de vrouwen van het graf terugkeerden en deze dingen aan de elf apostelen en anderen vertelden. Eerst werden ze niet geloofd. Hun woorden schenen de apostelen 'zotteklap, en zij geloofden haar niet' (Lucas 24:11).

Er zijn veel redenen waarom de eerste apostelen aanvankelijk niet geloofden dat Jezus uit de dood was opgestaan, en de meeste daarvan waren zeer mens eigen. De dood is universeel. Zij is net zo algemeen als de geboorte. Iedereen ondergaat die, en zij is onomkeerbaar. Dus het was misschien begrijpelijk dat de discipelen eerst niet geloofden dat Jezus uit de dood was opgestaan. Ze hadden weliswaar gezien hoe de zoon van de weduwe in Naïn tot leven was gewekt, en de dochter van Jairo, een overste van de synagoge (zie Marcus 5:35-43) en Jezus' dierbare vriend Lazarus (zie Johannes 11:43-44). Maar dat was een voortzetting van het sterfelijke leven, en de persoon in

kwestie zou aan het einde van het leven weer sterven. Christus' opstanding kende geen enkel precedent in de gehele menselijke geschiedenis. Het was een opstanding uit de dood, niet om een sterfelijk leven af te maken, maar om eeuwig te blijven leven. Het lot van de mensheid is er permanent door veranderd.

Een van de gaven van de verzoening van de Heer is dat de *hele* mensheid uit de dood zal opstaan, dat de onsterfelijkheid aan *allen* wordt geschonken, dat de vijand die de dood heet, voor altijd verslagen is. Amulek heeft gezegd: 'De geest en het lichaam zullen opnieuw in hun volmaakte gedaante worden herenigd; zowel ledematen als gewrichten zullen tot hun eigen vorm worden hersteld (...) Welnu, deze herstelling zal tot *allen* komen, zowel oud als jong, zowel dienstknecht als vrije, zowel man als vrouw, zowel goddeloze als rechtvaardige' (Alma 11:43-44, cursivering toegevoegd).

In de Bijbel lezen we dat Jezus 'vele kentekenen' van zijn opstanding heeft gegeven (zie Handelingen 1:3), waarbij Hij in de veertig dagen vóór zijn hemelvaart aan velen is verschenen. De eerste sterfelijke vrouw die de herrezen Christus heeft gezien, was Maria van Magdala (zie Johannes 20:16-17). Ook andere vrouwen hebben Hem gezien, waaronder Maria, de moeder van Jakobus; Salome, de moeder van Jakobus en Johannes; Johanna; Su-

sanna en anderen (zie Matteüs 28:1-9; Marcus 16:1; Lucas 8:3; 23:55-24:10). Jezus is ook aan twee discipelen op de weg naar Emmaüs verschenen (zie Lucas 24:13-32); verschillende keren aan de overgebleven apostelen (zie Lucas 24:36-43; Johannes 20:26-28; Matteüs 28:16-19), inclusief het moment van zijn hemelvaart (zie Handelingen 1:11); aan verschillende apostelen toen zij aan het vissen waren (zie Johannes 21); aan Petrus (zie 1 Korintiërs 15:5); aan Jakobus (zie 1 Korintiërs 15:7); aan meer dan 500 broeders tegelijk (zie 1 Korintiërs 15:6); en aan Paulus, die zich als 'de geringste der apostelen' beschouwde (1 Korintiërs 15:9).

Misschien wel de heerlijkste boodschap van het Boek van Mormon is dat de herrezen Heiland ook verschillende keren aan de getrouwe Nephieten is verschenen. De eerste verschijning wordt in treffende bewoordingen door Mormon in zijn samenvatting van de kroniek van Nephi weergegeven:

'En ziet, zij zagen een Mens uit de hemel nederdalen; en Hij was in een wit gewaad gekleed; en Hij kwam neder en stond in hun midden; en de ogen van de ganse schare waren op Hem gericht, en zij durfden niet tot elkander te spreken, en wisten niet wat het beduidde, want zij dachten, dat het een engel was, die aan hen was verschenen.

'En Hij strekte Zijn hand uit, en sprak tot het volk en zeide:

JOHN SCOTT, CHRISTUS BEZOEKT DE NEPHIETEN

Na de opstanding van de Heiland zagen de Nephieten 'een Mens uit de hemel nederdalen'. Hij zei: 'Ziet, Ik ben Jezus Christus, Die in de wereld zou komen, zoals de profeten hebben getuigd' (3 Nephi 11:8–10).

'Ziet, Ik ben Jezus Christus, Die in de wereld zou komen, zoals de profeten hebben getuigd' (3 Nephi 11:8–10).

In deze tijd heeft de profeet Joseph Smith de herrezen Heiland verschillende keren gezien, allereerst in 1820 bij het eerste visioen (zie Joseph Smith-Geschiedenis 1:16–17). Later, op 16 februari 1832, kregen hij en Sidney Rigdon een heerlijke verschijning in Hiram (Ohio), toen zij Hem 'ter

rechterhand Gods' zagen en hoorden dat 'door Hem, en in Hem, en uit Hem de werelden worden en werden geschapen' (zie Leer en Verbonden 76:22–24). Al even wonderbaarlijk was het visioen dat Joseph en Oliver Cowdery op 3 april 1836 in de Kirtland-tempel ontvingen:

'De sluier werd van ons verstand weggenomen, en de ogen van ons begrip werden geopend.

'Wij zagen de Here voor ons op het hekwerk van de kansel staan, en onder Zijn voeten bevond zich paveisel van zuiver goud, dat amberkleurig was.

Zijn ogen waren als een vurige vlam; Zijn hoofdhaar was zo wit als reine sneeuw; de straling van Zijn aangezicht overtrof de glans der zon; en

Zijn stem was als het geruis van grote wateren, ja, de stem van Jehova, zeggende:

'Ik ben de Eerste en de Laatste; Ik ben het, Die leeft, Ik ben het, Die werd gedood; Ik ben uw Voorspraak bij de Vader' (Leer en Verbonden 110:1–4).

Steeds vaker wordt onze tijd gekenmerkt door twijfel en cynisme over Jezus, over de werkelijkheid van zijn opstanding, en zelfs zijn historische realiteit. Wij zien met leedwezen hoe geleerden Christus denigreren, zijn geboorte uit een maagd en zijn opstanding ontkennen, zijn geboden bespottelijk achten, en een slappe situationele ethiek in de plaats stellen van de eeuwig relevante zekerheden van de bergrede.

Wat een overwinning voor Satan als hij de mens kan overtuigen dat er geen Christus is! Ja, die strijd levert hij al sinds het begin. Matteüs schrijft dat de overpriesters 'veel geld' gaven aan de soldaten die Jezus' graf bewaakten om het gerucht te verspreiden dat 'zijn discipelen (...) des nachts gekomen [zijn] en (...) Hem gestolen [hebben], terwijl wij sliepen' (Matteüs 28:12-13). Helaas lezen wij over die soldaten: 'Zij namen het geld aan en deden zoals hun gezegd was' (vers 15).

Tegenwoordig zien we steeds vaker dat zelfs velen die zich christen noemen, Christus' opstanding en langverwachte wederkomst naar de aarde niet letterlijk nemen. Voor hen is het evangelie van Christus primair een maat-

schappelijke intentieverklaring, nage-nog geheel gericht op het rechtzetten van misstanden als armoede, onwetendheid en onrechtvaardigheid. Sommigen zeggen dat Jezus een groot leermeester was, een geïnspireerd moralist, een genезer en een wonderdoener. Maar zijn unieke rol als de verzoenende, herrezen Heiland krijgt steeds minder aandacht. Maar toch, zoals Paulus het zegt, 'indien Christus niet is opgewekt, dan is immers onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof. (...) Indien wij alleen voor dit leven onze hoop op Christus gebouwd hebben, zijn wij de beklagenswaardigste van alle mensen' (1 Korintiërs 15:14, 19).

De visie van de profeet Joseph

Smith op de opstanding vormt een schril contrast met het cynische onge-loof van de wereld: 'De geest bestond vóór het lichaam, kan in het lichaam wonen en zal gescheiden van het lichaam blijven bestaan, wanneer het lichaam aan de aarde is toevertrouwd; in de opstanding zal de geest wederom met het lichaam verenigd worden' (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 186-187).

Het geloof van de heiligen der laatste dagen is anders dan dat van de wereld. Ons geloof is verankerend in de heilige Schrift en in de woorden van de hedendaagse profeten, die Christus als de bereider van het eeuwige leven verkondigen. Met Jakob verkondigen wij het plechtige getuigenis tot heel de we-

GREG K. OISEN, HET EERSTE VISIOEN VAN JOSEPH SMITH

reld dat 'dood en hel hun doden [moeten] opgeven, en de hel moet haar gevangen geesten opgeven en het graf zijn gevangen lichamen; en de lichamen en de geesten der mensen zullen weder met elkander worden verenigd; en het geschiedt door de kracht der opstanding van de Heilige Israëls' (2 Nephi 9:12).

Door zijn opstanding opende Christus een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van het heelal. Hij is degene die aan het begin, in het midden en aan het einde van de hele geschiedenis verschijnt. Als we leren om met geloof naar de 'wonderen, zinnebeelden en afschaduwingen' (Mosiah 3:15) te kijken, zullen we beseffen dat alle waarheid van Hem getuigt (zie 2 Nephi 11:4).

Hij is de verpersoonlijking van waarheid en licht, van pracht en goedheid, maar bovenal van leven en liefde. Alles wat Hij heeft gedaan, ook zijn dood aan het kruis, deed Hij uit liefde. Met de woorden van Nephi: 'Hij doet niets, of het moet voor het welzijn der wereld zijn; want Hij heeft de wereld lief, zo lief zelfs, dat Hij zijn eigen leven aflegt, opdat Hij alle mensen tot zich moge trekken' (2 Nephi 26:24).

C. S. Lewis [Brits schrijver, 1898–1963], die zo'n bijzonder inzicht had in de 'dingen, zoals die werkelijk zijn' (Jakob 4:13), had het volgende te zeggen over wat we kunnen doen als het perspectief van de onsterfelijkheid ons eenmaal duidelijk voor ogen staat:

'Het gebod *weest gij volmaakt* is geen

De eerste ontmoeting van de profeet Joseph Smith met de Heiland vond plaats in het heilige bos, toen hij 'twee Personen boven [zich] in de lucht zag staan, wier glans en heerlijkheid alle beschrijving te boven gaan' (De geschiedenis van Joseph Smith 1:17).

holle frase. Ook is het geen gebod om het onmogelijke te doen. Hij [Christus] gaat van ons schepsels maken die aan dat gebod kunnen voldoen. Hij heeft (in de Bijbel) gezegd dat wij "goden" zijn en Hij doet zijn woord gestand. Als we het Hem toestaan (want als we willen kunnen we het Hem beletten) verandert Hij de zwakste en vuilste onder

ons in een god of godin, een oogverblindend, stralend, onsterfelijk wezen, bruisend met een energie, vreugde, wijsheid en liefde waar we ons nu geen voorstelling van kunnen maken; een heldere, smetteloze spiegel die exact, zij het op kleinere schaal, de grenzeloze macht en blijdschap en goedheid van God reflecteert. Het proces is lang en soms erg pijnlijk; maar dat is wat ons te wachten staat. Niets minder. Hij meende wat Hij zei' (*Mere Christianity*, New York City: Macmillan Paperbacks, 1960, blz. 160).

Het gebod 'Gij (...) zult volmaakt zijn' (Matteüs 5:48) vervullen we niet van de ene dag op de andere, of zelfs in onze levenstijd. We hebben veel, veel meer tijd nodig om al onze zwakheden te overwinnen en voor de goddelijke status in aanmerking te komen. De opstanding van Christus, waardoor wij van de onsterfelijkheid verzekerd zijn, verschaft ons de tijd die we nodig hebben om in ieder geval een serieuze poging te wagen het doel van de volmaking na te streven.

De belofte van een leven na dit leven geeft ons ook een nieuwe kijk op de andere grens van ons sterfelijk bestaan. Als we weten dat we onsterfelijke schepsels zijn, beseffen we dat het leven, dat niet bij het graf ophoudt, ook niet bij de wieg is begonnen. We leefden al voor we naar deze aarde kwamen. Wij zijn de schepselen van de sterren, tijdreizigers, die van ver komen en, als we getrouw en standvastig zijn,

naar celestiale sferen mogen terugkeren en weer mogen leven bij de machtige God die de Vader van onze geest is. Gods heilige Zoon, onze Heiland, wiens heerlijke opstanding dit allemaal mogelijk maakt, zal daar zijn om ons 'met de armen [zijner] liefde te omvatten' (Leer en Verbonden 6:20).

Als zoon van een Eeuwige Vader en een sterfelijke moeder werd Christus geboren met de macht om te sterven en in de heerlijkheid van de opstanding te herrijzen. Zijn opstanding bewees zijn absolute macht over de materie in al haar verschijningsvormen en toonde zijn vermogen om al zijn vijanden, zelfs de dood, aan zich te onderwerpen (zie *Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 268). Hij bestuurt de materie, en zij gehoorzaamt Hem. Hij gebiedt, en werelden worden geschapen; op zijn woord is het graf leeg.

De werkelijkheid van de opstanding is voor ons een praktijkles in geloof. Naarmate de wereld rijpt in ongerechtigheid, taant het geloof in Christus steeds sneller. Met dit afnemende geloof kunnen steeds minder mensen de vraag van Job bevestigend antwoorden: 'Als een mens sterft, zou hij herleven?' (Job 14:14). Op die vraag werklinkt Christus' antwoord door de eeuwen heen, ja, tot op dit moment: 'Ik leef, en gij zult leven' (Johannes 14:19).

Ik eindig waar ik begonnen ben, met het verhaal van Gilgamesh, die koning uit de oudheid die onsterfelijkheid zocht maar het niet vond. Wat is

de zin van deze zoektocht naar de ultieme waarheid? Eenvoudigweg dit: de mens kan, al zijn inspanningen en vindingrijkheid ten spijt, op eigen kracht de ware zin van het leven niet vinden. Met zijn eigen vermogens kan hij niet ontkomen aan de existentiële wanhoop die de mensheid in haar ijszige greep houdt. Alleen Christus' opstanding verschaft uitkomst door de banden van het graf te verbreken, door de dood te ontmaskeren, niet als de deur naar uitsterfing, maar naar de onsterfelijkheid en het eeuwige leven.

Hoe groots is de Heilige Israëls, hoe wonderbaarlijk zijn offer, hoezeer staan we bij Hem in de schuld en zullen wij dat immer staan! Het grote wonder is dat Hij, ondanks al onze zwakheden, van ons houdt en ons geenszins zal opgeven. De opstanding is een zwaarwegend bewijs van Gods liefde voor zijn kinderen en van de liefde van de zondeloze, sublieme Heiland die gestorven is om ons allen te verlossen. Over Hem zingen wij in nederige dankbaarheid:

*Ik weet dat mijn Verlosser leeft,
niets dat mij zoveel troost hier geeft!
Hij leeft, van 't leven eens beroofd,
Hij leeft, mijn immer levend Hoofd.
Hij leeft, van liefde straalt zijn oog,
Hij leeft, mijn Voorspraak in den hoog'.
Hij leeft, en voedt mij 't eeuwig brood,
Hij leeft, mijn Hulp in tijd van nood.
(Lofzang 92) □*

Verkorte versie van een presentatie aan de quorums der Zeventig, 17 maart 1994.

ILLUSTRATION BY KEITH LARSON

MET HET VERLEDEN LEVEN

Jon B. Fish

Een van de mooiste zegeningen van het leven is waardig te zijn de tempel binnen te gaan. Als voormalig bisschop en lid van een ringpresidium heb ik met vele leden van de kerk gesprekken gevoerd om hen op de zegeningen van de tempel voor te bereiden.

Soms aarzelen mensen bij de vraag of zij zich waardig voelen de tempel binnen te gaan omdat ze nog met problemen uit het verleden worstelen.

Elke keer dat ik het gevoel heb dat een van mijn broeders of zusters het moeilijk heeft met zijn of haar verleden, moet ik denken aan de woorden van president Hugh B. Brown: 'Wat uw verleden ook is, u heeft een vlekkeloze toekomst' (*Improvement Era*, december 1969, blz. 95). Ik denk ook aan een advies dat mij jaren geleden door een wijze ringpresident is gegeven: 'Kijk niet te lang om', zei hij. 'Als je verleden je aan het inhalen is en je blijft ernaar omkijken, zal het je op een dag overrijden.'

TE LANG STILSTAAN BIJ FOUTEN

Het is niet verkeerd om terug te kijken als we dat met een goede reden doen. De Heer wil dat wij van onze fouten leren. Maar we kunnen er alleen van leren als we ze in het juiste perspectief houden en er niet te lang bij stilstaan. Als we bij die fouten stil blijven staan, zakken we weg in een diepe put van ontoemoediging. Dat geldt vooral voor zonden.

Ik heb eens deelgenomen aan een zitting van een disciplinaire raad waarin een broeder zei:

'Toen ik deze vreselijke zonde eenmaal had begaan, wist ik dat ik geen enkele kans meer maakte om in de hemel te komen.' Hij was in de duisternis de weg kwijtgeraakt. Ten onrechte dacht hij dat één zonde voor altijd zijn uitzicht op eeuwige heerlijkheid zou wegnemen. Deze man moest gaan inzien dat Jezus Christus voor onze zonden is gestorven en er verzoening voor heeft gedaan. Dankzij zijn verzoening kunnen we ons verleden rechtzetten door ons te bekeren.

ONZELF TEVEEL VERWIJTEN

We kunnen ook ontoemoedigd raken door onszelf zonden te verwijten die we niet begaan hebben. Slachtoffers van mishandeling, bijvoorbeeld, voelen zich vaak verantwoordelijk voor de mishandeling die ze hebben ondergaan. Soms voelen ze zich schuldig dat ze de mishandeling hebben overleefd.

Ik moet denken aan een oorlog, lang geleden, waarin drie jongemannen bij een beschieting door de vijand werden getroffen. Eén raakte licht gewond, de tweede zeer ernstig en de derde werd gedood. Jaren lang werd de lichtgewonde gekweld door de vraag waarom hij gespaard was gebleven. Hij lag er net zo lang met zichzelf mee overhoop tot hij zich ervan overtuigd had dat zijn overleven op de een of andere manier een zonde was. Hij ging bijna aan zijn schuldgevoelens kapot.

Pas veertig jaar later, toen zijn eigen zoon ernstig

gewond uit een andere oorlog terugkwam, accepteerde de vader het feit dat hij die eerdere oorlog had overleefd en voelde hij zich daar dankbaar voor. Omdat hij zelf een overlevende was, had hij meegemaakt wat zijn zoon nu doormaakte. Hij kon met zijn zoon meevoelen en hem helpen.

Door zijn zoon op deze unieke manier bij te kunnen staan, vond hij eindelijk rust. Hij zei: 'Het enige wat mij spijt is dat ik al die jaren naar het verleden heb omgezien in plaats van vooruit te zien naar de toekomst.' Hij had zichzelf de schuld gegeven van iets waar hij zelf geen invloed op had gehad. En door dat voortdurende zelfverwijt had hij niet zo van het leven genoten als hij had gekund. Nu was zijn verleden een zegen en een grote steun voor zijn zoon.

Wie het slachtoffer zijn geworden van de zonden van anderen, blijven het slachtoffer als ze zichzelf verwijten maken en te lang bij het verleden blijven stilstaan. Als zij de Heer vragen hen te helpen het verdriet te verwerken en hun pijn tot zegen te keren, zal er genezing komen.

ANGST VOOR DE GEVOLGEN

Soms blijven we in het verleden leven uit angst voor de gevolgen van de belijdenis van een zonde.

Ik begeleidde eens een oudere vrouw die een ernstige zonde, als tiener begaan, verborgen had gehouden. Elke keer dat zij diegenen zag die zij had benadeeld, huilde ze van binnen.

Ik vroeg me af waarom ze niet eerder het advies van de Heer had opgevolgd: 'Hierdoor moogt gij weten of iemand zich van zijn zonden bekeert: Ziet, hij zal ze belijden en verzaaken' (Leer en Verbonden 58:43).

Ze vertelde me: 'Ik had gewoon de moed niet om mijn zonde te belijden. Uiteindelijk werd ik zo moe van het terugkijken dat ik niet verder kon. De laatste tijd was ik bang dat ik mijn ziel niet vóór mijn dood zou kunnen schoonwassen.'

Ik had het erg met haar te doen. Ze had haar zonde al zo lang geleden verzaakt. Maar omdat ze die nooit had beleden, had ze nooit de vreugde ervaren van het gevoel vergeven te zijn. Ze had haar verleden nooit kunnen vergeten. Na haar belijdenis leefde ze in rust verder. Toen ik later haar begrafte-

nis bijwoonde, was ik zo blij dat ze uiteindelijk in staat was geweest op te houden met omzien. De tijd kan worden genomen, als de juiste stappen maar genomen worden. Angst kan tot levenslange smart en pijn leiden. De enige echte remedie is bekering.

DE GAVE VAN DE BEKERING AANVAARDEN

Onze Hemelse Vader heeft ons de verzoening gegeven zodat we smart en pijn te boven kunnen komen.

Ik sprak eens met een vriend van wie ik in twintig jaar niets had gehoord. Hij haalde een voorval aan dat hij zich nog van onze eerste schooljaren herinnerde. Hij vroeg me of ik er nog iets van wist, waarop ik ontkenkend antwoordde.

'Ik denk dat je met iemand anders in de war bent', zei ik. 'Nee hoor,' hield hij vol, 'we waren er alle twee bij.'

Later vertelde ik een oudere broer over die conversatie en hoe ik maar niet kon begrijpen dat hij me van iets beschuldigde wat ik niet had gedaan.

'Nou broertjelief,' lachte hij, 'ik wil niet vervelend zijn, maar mooi dat jij het wel was. Ik kan me dat voorval nog goed herinneren.'

Ik voelde me afschuwelijk. Het zat me enkele dagen verschrikkelijk dwars. Hoe had ik mijn aandeel in zo'n pijnlijke aangelegenheid kunnen vergeten? Toen vond ik in het Boek van Mormon een vers waarin beschreven werd hoe Alma van zijn pijn werd verlost toen hij zich bekeerde; daarna kon hij zich zijn 'smart en niet meer herinneren; ja, [hij] werd niet langer door de herinnering aan [zijn] zonden gekweld' (Alma 36:19). Toen ik dat vers las, besefte ik dat toen ik mij had bekeerd, het berouw dat ik had gevoeld zo grondig uitgewist moest zijn dat ik de hele zaak vergeten was.

Natuurlijk vergeten we niet elke zonde als we ons bekeeren. Dat zou ook niet goed zijn. Terugdenken aan gedane zaken behoedt ons soms voor toekomstige fouten. Maar ook al onthouden we onze zonden, we hoeven er niet te lang bij stil te staan. We hoeven niet voortdurend gevoelens van schuld of ontmoediging op te rakelen. Net als Alma kunnen wij de zegen ontvangen dat wij ons 'zonde smarten niet meer herinneren' (Alma 36:19, cursivering toegevoegd).

Als we gaan inzien hoezeer de verzoening ons tot zegen is, en als we ons getuigenis van Christus en zijn offer versterken, kunnen wij tot volledige en algehele bekering komen. Dan komt er rust in de plaats van smart en zullen we evenwichtig zijn in het hoe en wanneer van het terugkijken.

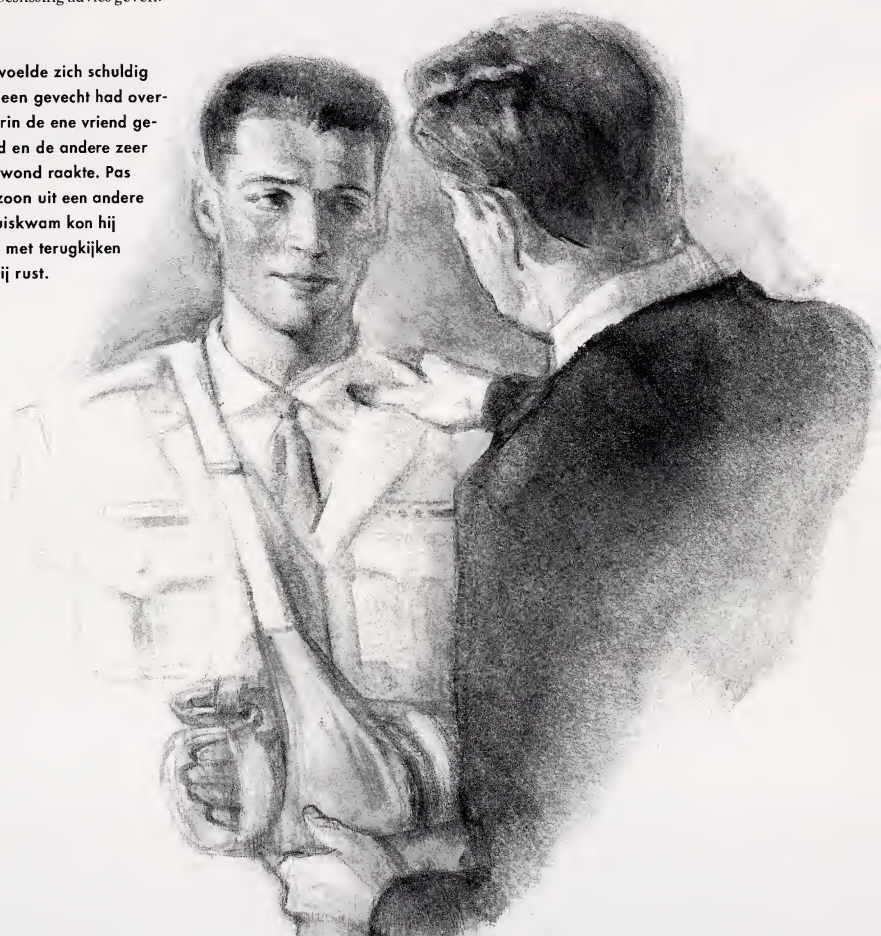
Ik hoorde een moeder eens een verward kind bij een moeilijke beslissing advies geven.

De vader voelde zich schuldig omdat hij een gevecht had overleefd waarin de ene vriend gedood werd en de andere zeer ernstig gewond raakte. Pas toen zijn zoon uit een andere oorlog thuishkwam kon hij ophouden met terugkijken en vond hij rust.

'Hoe weet ik dan wat ik moet doen?' vroeg hij.

Haar antwoord geldt voor de meeste keuzen in het leven. 'Kijk naar het licht', zei ze hem.

En daaraan zou ik willen toevoegen: 'En zie niet om. Laat het verleden rusten. Wees blij dat Jezus Christus ieder van ons een heldere nieuwe toekomst heeft gegeven.' □

DIEPER LIGGENDE WONDEN GENEZEN

Paul B. Thurgood

Ik herinner me dat ik altijd kippevel kreeg van het schrille geluid van de sirene, wanneer er een ambulance voorbijzitten, om mensen die ziek of gewond waren te hulp te snellen! Toen ik ouder was, werd mijn droom werkelijkheid. Ik volgde lessen in eerste hulp en kennis van het menselijk lichaam, en uiteindelijk volgde ik een opleiding voor verpleegkundige op een ambulance.

Ik kwam nog maar pas van de middelbare school, toen ik mijn eerste baan kreeg als verpleger bij een particuliere ambulancedienst, en mijn kennis van de behandeling van spoedgevallen ging snel vooruit. Ik kwam veel over het leven te weten, die de meeste mensen pas leren wanneer ze al veel ouder zijn. Ik stond ook bloot aan allerlei verleidingen en beproevingen waar ik nog nooit eerder mee te maken had gehad.

Ik werkte in een niet-mormoonse omgeving. De soort omgeving waarvoor mijn kerkleiders me altijd hadden gewaarschuwd, maar op dat moment dacht ik dat ik me daar geen zorgen over hoefde te maken. Mijn werk stond kerkbezoek in de weg. Ik vroeg me dikwijls af wat de toekomst voor mij in petto had. Ik zag mezelf al opklimmen tot een hoger niveau in de geneeskunde, en het leek of niets me in de weg stond. Toen ging ik op mijn negentiende verjaardag naar Californië en solliciteerde naar een paramedische opleiding

bij een ziekenhuis. Ik werd aangenomen en kon in het naajaar beginnen. Ik wist toen dat dat precies was wat ik graag wilde.

Plotseling begon het bij mij te dagen – hoorde ik niet op zending te gaan? O ja, ik had altijd tegen mijn familie en vrienden gezegd dat ik op zending zou gaan. Ik had zelfs mijn werkgever verteld dat ik van plan was op zending te gaan. Maar dat leek nu niet belangrijk. Alles wat ik kon zien was mijn voldoening, en het kon me niet schelen wat voor geestelijke ontwikkeling ik ongetwijfeld zou missen. De woorden van de profeet klonken nog na in mijn gedachten: 'Iedere jongeman hoort op zending te gaan.' Maar telkens kwam de gedachte weer bij me op: 'Kijk eens hoe ver je al met je paramedische opleiding zou kunnen zijn over twee jaar!'

Ik wist niet wat me te doen stond. Diep in mijn hart wist ik dat een zending juist was, maar ik had me laten leiden door mijn egoïsme. Voortdurend dacht ik na over het besluit om wel of niet op zending te gaan. Ik dacht erover vanaf het moment dat ik 's morgens opstond tot het moment dat ik 's avonds naar bed ging. Omdat we werkten in 24-uurs-ploegen, had ik heel wat tijd om na te denken.

Op een avond werd ik, net nadat ik naar bed was gegaan, gewekt doordat de telefoon overging. De politie vroeg om een ambulance in verband met een ongeval op de snelweg,

en al gauw was ik ter plaatse. Een kleine auto was tegen de achterkant van een oplegger gereden, die was volgeladen met dikke houten palen. De zwaar gehavende auto had twee inzittenden – een jong paar dat onlangs was getrouwd. De bestuurder was op slag gedood. Zijn vrouw was ernstig gewond. We werkten wanhopig om het langzaam wegglijdende leven van die knappe 19-jarige vrouw te redden. Ik dacht bij mezelf: *Hoe heeft dit fijne echtpaar zoiets vreselijks kunnen overkomen, dat het hun toekomstplannen en hun geluk helemaal vernietigt?*

We brachten hen snel naar het ziekenhuis, waar een team van zeer goed opgeleide artsen en verpleegsters hen opwachtte. Al spoedig kwam er een helikopter om haar naar een ziekenhuis in Salt Lake City over te brengen, waar ze een specialistische behandeling voor ernstig letsel aan haar hoofd kon ondergaan.

Nadat ik van de schok van het ongeluk was bijgekomen, sprak ik de politieman die ervoor moest zorgen dat de naaste familie werd ingelicht. Ik zal nooit zijn plechtige gelaatsuitdrukking vergeten en de tranen die ik in zijn ogen zag glanzen toen hij wegreed. *Wat een vreselijke taak!*, dacht ik. *Stel je voor dat het mijn ouders zouden zijn die hij op de hoogte moest brengen!* Toen kwam er een andere gedachte bij me op: *Hoe zou mijn gelaatsuitdrukking zijn, wanneer ik tegenover de Heiland verantwoording zal afleggen voor de tijd die ik hier in mijn sterfelijk leven heb besteed?*

De avondlucht was koud door een late nachtvorst. Toen ik omhoog keek naar de nachtelijke lucht, viel het me op hoe helder en kalm de hemel er uitzag. De tranen liepen me ongehinderd over mijn wangen, terwijl ik bij de Heer pleitte voor het leven van die jonge vrouw. Op dat moment, toen mijn hart werkelijk pijnlijk leek te groeien van liefde en

medelijden, begon ik het eindelijk te begrijpen. Artsen, verpleegsters en paramedici waren prachtig, maar ze konden alleen het lichaam behandelen. Ze konden niet de dieper liggende wonden genezen, de wonden die ons zouden beletten terug te keren naar onze Vader. Slechts één Arts kon dat bewerkstelligen, en ik benam mezelf de kans om zijn helper te zijn. Ik nam een besluit. Ik zou alles doen wat ik kon om het werk van de Grote Geneesheer te bewonderen. Ik zou op zending gaan.

De dagen gingen langzaam voorbij. Uiteindelijk hoorde ik, een maand na het ongeval, dat mijn gebeden verhoord waren. De jonge vrouw was uit het ziekenhuis ontslagen, volledig genezen. Wat heb ik onze Eeuwige Vader gedankt voor dat antwoord op mijn gebeden! Nu was het tijd om me te houden aan mijn toezegging om op zending te gaan.

Toen ik er over bad en me voorbereidde, bevestigde de Geest dat ik mijn Hemelse Vader als zendingeling moest dienen. Ik zal nooit het rustige, heerlijke gevoel vergeten dat ik had toen onze ringpatriarch een patriarchale zegen over mij uitsprak. En ik zal nooit datzelfde gevoel vergeten dat ik kreeg toen ik de brief van een profeet van God opende, die mij riep voor een zending in het Zendingsgebied Harrisburg (Pennsylvania). En terwijl ik op zending was in Pennsylvania als vertegenwoordiger van Jezus Christus, had ik dat bijzondere, rustige gevoel, omdat ik wist dat ik de juiste keuze had gedaan.

Voordat ik mijn zending begon, dacht ik dat niets ter wereld zo'n fijn gevoel gaf als te weten dat iemand dankzij jouw hulp weer kon lopen. Maar ik had het mis. Er is niets dat zo'n fijn gevoel geeft als te weten dat je iemand hebt geholpen bij zijn zoeken naar de ware vreugde en het geluk die alleen te vinden zijn in het evangelie van Jezus Christus. □

Tempels aangekondigd voor Bolivia en Brazilië

Het Eerste Presidium heeft de plannen bekendgemaakt voor de bouw van twee nieuwe tempels in Zuid-Amerika. Er is grond aangekocht in Cochabamba (Bolivia) en Recife (Brazilië).

De nieuwe tempels zijn de 59e en 60e van de kerk, en de 7e en 8e in Zuid-Amerika.

De Cochabamba-tempel is de eerste in Bolivia, de Recife-tempel de tweede in Brazilië. De São Paulo-tempel was de eerste in Brazilië.

In het tempeldistrict Cochabamba wonen ongeveer 80.000 leden in 22 ringen en districten. In het tempeldistrict Recife wonen ongeveer 100.000 leden in 23 ringen en districten in Noord-Brazilië. «

Bountiful-tempel ingewijd

De Bountiful-tempel is op 8 januari ingewijd in de eerste van 28 diensten. In die eerste dienst waren 2.000 mensen in de tempel aanwezig en nogeens 8.000 op vijf andere locaties.

Het inwijdingsgebed werd uitgesproken door president Howard W. Hunter. De inwijdingsdiensten werden bijgewoond door leden van het Eerste Presidium, de Raad der Twaalf, de beide quorums der Zeventig en de Presiderende Bisschop. In totaal hebben 49 algemene autoriteiten gesproken tijdens de diensten. Op 17 januari is in de tempel het eerste verordeningswerk verricht. «

Hulp voor slachtoffers aardbeving

Kort na de aardbeving van 17 januari die de stad Kobe (Japan) grotendeels verwoestte, hebben de leiders van de kerk hun leedwezen betuigd over het leed en de verwoesting die de aardbeving teweeg heeft gebracht. Bij de aardbeving zijn tenminste 4.000 mensen omgekomen en meer dan 21.000 mensen gewond geraakt; ongeveer 40 leden van de kerk zijn als vermist opgegeven.

Het presidium van het gebied Azië-Noord, dat kantoor houdt in Tokio, heeft direct noodrantsoenen ter beschikking gesteld, bekostigd uit de plaatselijke middelen, met inbegrip van de vastengaven. De zendingen en plaatselijke kerkelijke leiders hebben geholpen bij het distribueren van deze goederen aan leden en anderen.

De gebouwen van de kerk liepen lichte schade op en werden gebruikt als tijdelijk opvangcentrum voor hen die dakloos waren geworden. Onder de zendingen in het rampgebied hebben zich geen persoonlijke ongelukken voorgedaan. «

Public relations geeft nieuw informatiepakket uit

Binnenkort zal er een nieuwe, losbladige brochure van public relations beschikbaar komen onder de naam 'Informatiepakket'. Het voorblad is in kleurendruk uitgevoerd en toont een Bijbel en het Boek van Mormon, die beide in één hand worden gehouden. Hiermee wordt verwezen naar Ezechiël 37:19, en wordt aangegeven dat die twee heilige boeken voor ons van gelijke waarde zijn. Op het achterblad staat

een kleurenfoto van de tempel in Friedrichsdorf.

Het informatiepakket bevat de bijgewerkte tekst van het oude informatiepakket, een inhoudsopgave, adressen voor meer informatie, een boekenlijst en de steden waar wij een kerkgebouw hebben.

De brochure geeft feiten weer zonder zendingsdrang. Zij is dus zeer geschikt voor regeringsinstanties, geestelijken, bibliotheken en leden

van kerkgenootschappen, maar ook de zending kan de brochure gebruiken wanneer men een algemene indruk wil geven van onze kerk.

Omdat de inhoud periodiek wordt aangepast aan de gewijzigde omstandigheden, zal de distributie door het hoofdkantoor in Frankfurt in beperkte aantallen geschieden.

De leden kunnen deze brochure bestellen bij de PR-bestuurders van de ringen. «

De kerk heeft negen miljoen leden

De kerk heeft nu negen miljoen leden. Die mijlpaal werd eind 1994 bereikt, kort nadat de 2000e ring was georganiseerd. In 1947 bereikte de kerk de mijlpaal van één miljoen.

In 1963 twee miljoen, in 1971 drie miljoen, in 1978 vier miljoen, in 1982 vijf miljoen, in 1986 zes miljoen, in 1989 zeven miljoen en in 1991 acht miljoen.

Sinds september 1991 worden er ongeveer 840 mensen per dag lid van de kerk, wat neerkomt op gemiddeld één ring per vier en halve dag. «

Nieuwe leiders

Wijk aan Zee

Bisschop

Carlo Panhuyzen

Volgt Ben Westerhoff op.
Beroep: manager uitvoerend transportnet bij PIT-Telecom.
Raadgevers: Marcel van Rooij en Gerard van Bakel.

Ring Apeldoorn

Raadgever in het ringpresidium

Glenn Stekinger

Beroep: commandant op de school
Algemene Verdere Vorming
Officieren te Breda.

Gemeente Zoetermeer

Gemeentepresident

Michael Vis

Volgt A.J. Piket op.
Beroep: purser bij de KLM.
Raadgevers: Bas Dekker en Edward Moolenburgh.

DE KINDERSTER

95E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

APRIL 1995

' V R E D E

Op de avond van de dag dat Jezus uit het graf was opgestaan, kwamen zijn discipelen bij elkaar in een zaal waar de deuren stevig op slot zaten.

Plotseling stond Jezus in hun midden. De apostelen waren verbaasd en ze waren misschien ook wel een beetje bang, omdat ze dachten dat ze een geest zagen.

Jezus praatte tegen ze om ze gerust te stellen. Hij zei: 'Vrede zij u!' En om ze te laten weten dat Hij het echt was, liet Hij de wond in zijn zijde zien, die de soldaat daar met zijn speer gemaakt had. Ook liet Hij de wonden in zijn handen en voeten zien, waar de spijkers doorheen geslagen waren toen Hij aan het kruis gehangen was.

'Toen zei Jezus nogmaals tot hen: Vrede zij u! Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zeide tot hen: Ontvangt de Heilige Geest.' (Zie Johannes 20:21-22.)

Op de omslag:

Harry Anderson, *De goddelijke Genezer*.

© Review and Herald; gebruikt met toestemming.

Z I J U ! /

Johannes 20:19–29

Thomas, één van de apostelen, die ook wel Didymus genoemd werd, was er niet bij geweest toen Jezus aan de andere apostelen was verschenen. Toen die hem over het bezoek van Jezus vertelden, wilde hij ze niet geloven. Maar acht dagen later kwam Thomas met de andere discipelen samen in een zaal waarvan de deuren ook op slot zaten. Onverwacht verscheen Jezus daar ook. En weer stelde Hij ze gerust door te zeggen: 'Vrede zij u!'

Jezus wist dat Thomas getwijfeld had. Daarom zei Hij tegen hem: 'Breng uw vinger hier en zie Mijn handen en breng uw hand en steek die in Mijn zijde, en wees niet ongelovig, maar gelovig.' (Zie Johannes 20:27.)

Thomas, die begreep dat alles wat ze hem verteld hadden echt waar was, antwoordde: 'Mijn Heer en mijn God!' (Zie Johannes 20:28.)

Toen legde de Heiland aan Thomas uit, wat echt geloof is:

'Thomas, omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zelig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.' (Zie Johannes 20:29.) □

IK GELOOF IN HET PLAN VAN ONZE HEMELSE VADER

Karen Lofgreen

‘O, hoe groot is het plan van onze God!’ (2 Nephi 9:13.)

Voor je geboorte, woonde je bij onze Hemelse Vader. In die tijd was er een belangrijke vergadering, waarin onze Hemelse Vader met een plan kwam dat je in staat stelde om zoals Hij te worden. Een stukje van het plan was dat je een sterfelijk lichaam zou krijgen en dat je zou leren om het goede te kiezen en te doen. Jij koos toen voor het plan van onze Hemelse Vader.

Aurelia Spencer Rogers begon al heel jong het goede te kiezen en te doen. Toen ze zes was, werden haar ouders lid van de kerk. Het gezin verhuisde van Deep River in de staat Connecticut naar Nauvoo in Illinois. Toen de heiligen gedwongen waren Nauvoo te verlaten, stierf de moeder van Aurelia. Ze liet zeven jonge kinderen achter. Die kinderen staken met hun vader de rivier de Missouri over en gingen naar Winter Quarters in Nebraska. Hun vader bouwde daar een blokhuut waar ze in gingen wonen. Toen Aurelia twaalf jaar was, werd haar vader geroepen voor een zending in Engeland. Terwijl hij weg was, zorgde Aurelia voor het gezin, samen met haar zusje Ellen, die veertien was.

Aurelia heeft haar hele leven van kinderen gehouden en ze heeft zich voor hen ingezet. Na haar huwelijk vond ze dat ouders best wat hulp konden gebruiken bij het evangelieonderwijs aan hun kinderen. Toen in 1878 het jeugdwerk van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen werd opgericht, werd Aurelia geroepen als de eerste presidente.

In onze tijd kunnen wij plezier beleven aan het jeugdwerk, omdat Aurelia Spencer Rogers het plan van onze Hemelse Vader heeft gevolgd, het goede heeft gekozen en het goede heeft gedaan.

Instructies

In de beginselen die in het dertiende geloofsartikel worden genoemd, komen een paar goede daden voor.

Op de volgende bladzijde staat een tekening met een pad van goede daden. Als je het plan van God volgt en een goede daad doet, schrijf je die op een bordje. Het zou fijn zijn als je de goede daden deed die onder je foto staan. Kies ook nog andere goede daden en voer die ook uit. Misschien wil je wel een toespraak houden in het jeugdwerk, of iets moois maken voor thuis, misschien wil je wel geduldiger of dapper zijn, of iemand anders een complimentje geven. Als je op alle bordjes die langs de weg staan, iets geschreven hebt, mag je de plaat kleuren. Kleur daarna de rozet en knip hem uit. Draag die om je eraan te herinneren dat je het plan van onze Hemelse Vader volgt.

Ideeën voor de participatieperiode

1. Geef iedere klas een plaat van een persoon uit de Schriften, bijvoorbeeld: Jezus, Joseph Smith, Nephi, Ester, Mormon, Daniël, Samuël, Ruth, Paulus. Laat de kinderen in de klas bespreken hoe die persoon het plan van onze Hemelse Vader gevolgd heeft en hoe hij of zij daardoor gezegend is. Vertel dan aan de andere kinderen wat ze geleerd hebben.

2. Praat met de kinderen over de beginselen die in het dertiende geloofsartikel genoemd worden. Maak voor iedere klas een groot vaandel. Bepaal met de kinderen wat ze in het jeugdwerk kunnen doen om te leven volgens het plan van onze Hemelse Vader, bijvoorbeeld: de Schriften lezen, goed luisteren in de klas. Laat dat op het vaandel schrijven of schilderen en versier het.

3. Laat ieder kind een tekening maken voor zijn geloofs-artikelenboek. (Zie Participatieperiode, De Kinderster, februari 1995, blz. 13.) Die tekening moet dan het volgende verduidelijken – plan: een manier om iets te doen; keuze: kiezen uit twee of meer dingen.

4. Laat iedere jeugdwerkleerkracht en een lid van de bisschop vertellen over een ervaring waarbij ze Gods plan hebben gevolgd en welk gevoel ze daarbij hadden. □

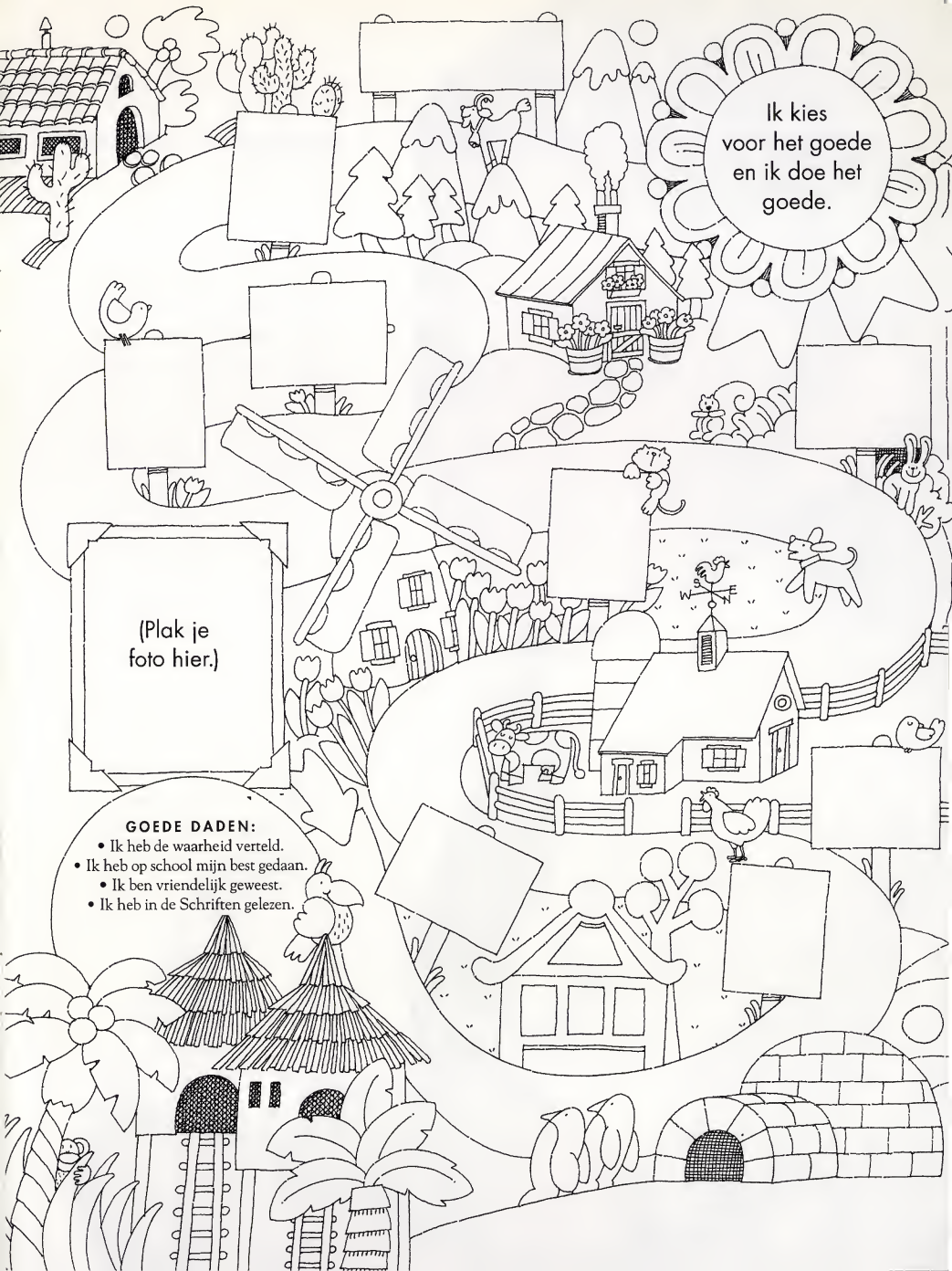
Ik kies
voor het goede
en ik doe het
goede.

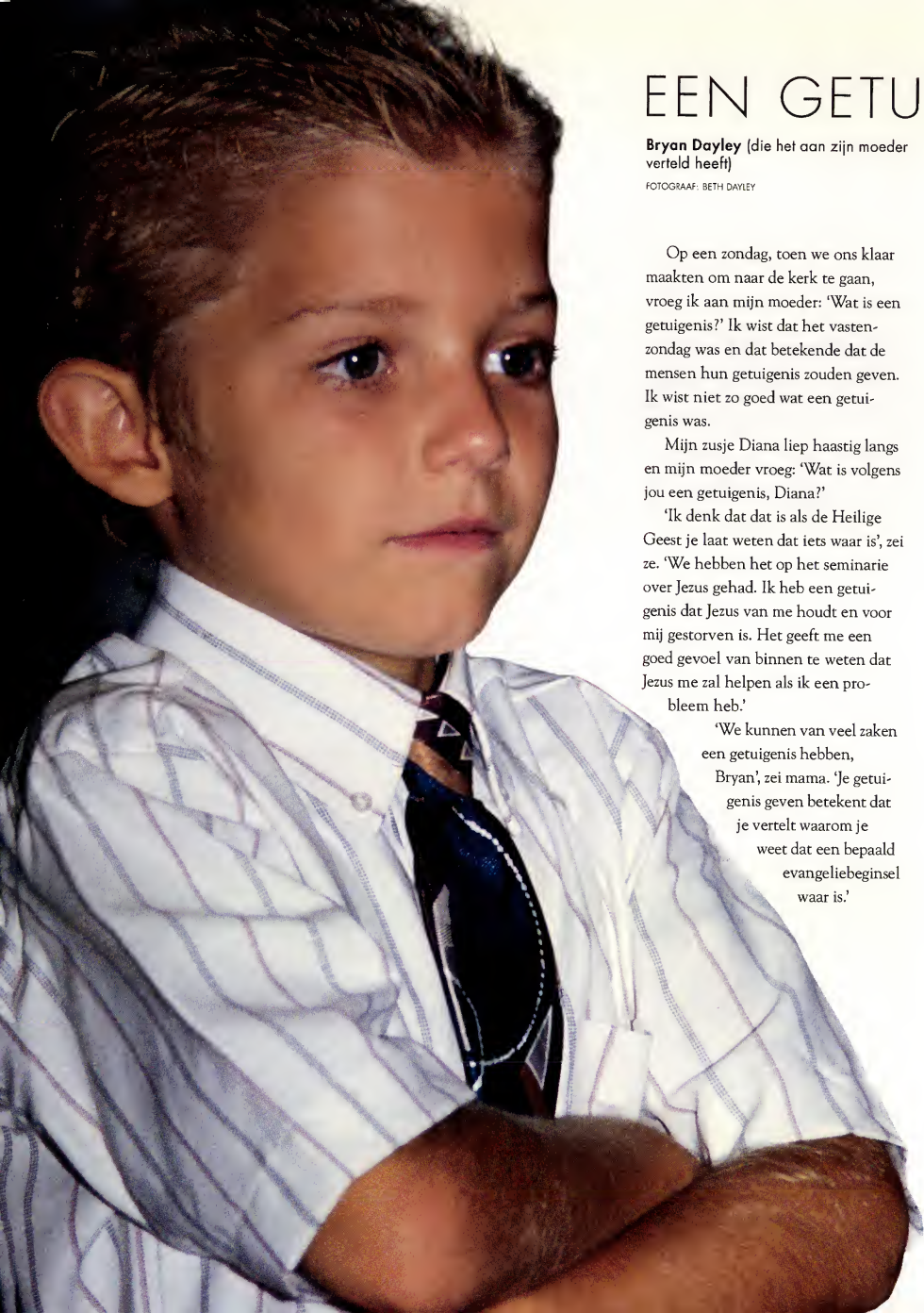

(Plak je
foto hier.)

GOEDE DADEN:

- Ik heb de waarheid verteld.
- Ik heb op school mijn best gedaan.
- Ik ben vriendelijk geweest.
- Ik heb in de Schriften gelezen.

EEN GETUIG

Bryan Dayley (die het aan zijn moeder verteld heeft)

FOTOGRAAF: BETH DAYLEY

Op een zondag, toen we ons klaar maakten om naar de kerk te gaan, vroeg ik aan mijn moeder: 'Wat is een getuigenis?' Ik wist dat het vasten-zondag was en dat betekende dat de mensen hun getuigenis zouden geven. Ik wist niet zo goed wat een getuigenis was.

Mijn zusje Diana liep haastig langs en mijn moeder vroeg: 'Wat is volgens jou een getuigenis, Diana?'

'Ik denk dat dat is als de Heilige Geest je laat weten dat iets waar is', zei ze. 'We hebben het op het seminarie over Jezus gehad. Ik heb een getuigenis dat Jezus van me houdt en voor mij gestorven is. Het geeft me een goed gevoel van binnen te weten dat Jezus me zal helpen als ik een probleem heb.'

'We kunnen van veel zaken een getuigenis hebben, Bryan', zei mama. 'Je getuigenis geven betekent dat je vertelt waarom je weet dat een bepaald evangeliebeginsel waar is.'

ENIS GEEFT JE EEN GOED GEVOEL

Later, toen we naar de kerk gingen, zei mama: 'Ik heb een idee, Bryan. Waarom schrijf je vandaag in de getuigenisdienst niet alles op waarover de mensen hun getuigenis geven?'

'Ik kan je wel helpen met het spellen van de namen van de mensen', zei papa. 'Denk maar dat je secretaris bent, of een verslaggever. Het zal je helpen begrijpen wat een getuigenis is.'

Nadat we van het avondmaal genomen hadden, gaf papa me een vel papier en een potlood. Bovenaan had hij geschreven: Naam en Getuigenis en er een dikke streep onder gezet. Ik voelde me net een verslaggever toen ik alles zat op te schrijven.

Broeder Nielson vertelde hoe zijn gebeden die week verhoord waren en ik schreef 'gebed' naast zijn naam.

Broeder Brown gaf daarna zijn getuigenis. Hij was misschien wel het oudste lid van de wijk. Hij vertelde dat een zegen van het priesterschap het leven van zijn zus gered had. Papa liet me zien hoe je het woord *priesterschap* moest schrijven. Ik weet dat als ik pijn in mijn buik of een zere keel heb en papa me zalft, ik me meteen een stuk beter voel.

Soms heb ik dan nog wel pijn in mijn buik of in mijn keel, maar ik weet dat als ik toch wat beter. Het is net zo'n gevoel als wanneer ik een enge droom heb en mijn moeder dan komt, me vasthoudt en me over Jezus vertelt. Als ze dat gedaan heeft, ben ik niet meer bang en voel ik dat ik weer slaperig word. Ik denk dat ik ook een getuigenis heb van zalvingen door de priesterschap, net als broeder Brown.

Zuster Hatty moest huilen toen ze haar getuigenis gaf over hoe blij ze was dat een gezin voor eeuwig bij elkaar kan zijn. Papa fluisterde in mijn oor dat de vader van zuster Hatty de week daarvoor overleden was. Ik kon niet bedenken welk woord ik voor haar getuigenis moest opschrijven. Papa spelde het woord *opstanding* voor me.

Terwijl ik bezig was met het opschrijven van de namen en de onderwerpen, kreeg ik een vreemd gevoel van binnen.

Een paar minuten later fluisterde ik: 'Pap, hoe oud moet je zijn om je getuigenis te geven?'

'Je kunt je getuigenis geven als je oud genoeg bent om een getuigenis te hebben', fluisterde papa terug.

'Kan iemand die zo oud is als ik zijn getuigenis geven?' vroeg ik ten slotte.

'Als iemand oud genoeg is om te weten wat een getuigenis is, kan hij hem ook geven. Kinderen kunnen net zo goed als volwassenen weten of iets waar is', fluisterde papa weer.

Toen Mitchell opstond om zijn getuigenis te geven, werd dat vreemde gevoel in mijn binnenste nog sterker. Mitchell zat nog op de basisschool, net als ik. Mitchell zei dat hij blij was dat zijn oudere broer, Aaron, op zending was. Mitchell zei dat hij ook op zending wilde als hij groter was. Bij de naam van Mitchell schreef ik het woord 'zending' en ik dacht eraan hoe prachtig het zou zijn om ook op zending te gaan. Mitchell zei dat zendelingen steeds hun getuigenis gaven.

Op dat moment besloot ik dat ik mijn getuigenis wilde geven. Ik was nog niet oud genoeg om op zending te gaan, maar ik kon wel vertellen waar ik in geloofde. Papa glimlachte en legde zijn arm om me heen, toen ik fluisterde dat ik mijn getuigenis ging geven.

Toen zuster Morris ging zitten, haalde ik diep adem en liep naar voren. Ik was echt bang en ik wou dat ik naar mijn stoel naast papa terug kon hollen. Maar het gevoel dat ik mijn getuigenis wilde geven, liet me doorlopen.

'Ik hou van mijn Hemelse Vader en van Jezus,' zei ik bibberend en heel hard. Toen stopte ik. Ik ging me beter voelen. 'Ik vind het fijn om in het Boek van Mormon te lezen. Als ik dat doe krijg ik een goed gevoel, ook als ik nog niet alles begrijp. Ik vind het fijn om te bidden. Ik weet dat mijn Hemelse Vader mijn gebeden verhoort.'

Dat heerlijke gevoel kwam nu helemaal over me en ik voelde me warm en veilig, net zoals wanneer mijn vader zijn sterke armen om me heen slaat.

Toen ik mijn getuigenis afmaakte, voelde ik me echt heel goed en ik liep snel terug naar papa en mama. Diana gaf me een dikke knuffel toen ik langs haar schoof. Ik fluisterde haar toe: 'Een getuigenis is echt een goed gevoel dat je van binnen gelukkig maakt, Diana, net zoals jij zei.'

En toen zei ik nog: 'Als je je getuigenis geeft, wordt dat goede gevoel van binnen zelfs nog sterker.' □

Howard W. Hunter
Ik weet dat God leeft, dat Jezus zijn Enggeborenen Zoon is, de Heiland van de wereld. Ik weet dat dit de keek van Jezus Christus is. Hij staar aan het hoofd (De Ster, januari 1993, blz. 87).

Gordon B. Hinckley
Ik geuig plechtig van zijn goddelijkheid en werkelijkheid. Hij is het Lam zonder smet, dat voor de zonden van de wereld geofferd is. (...) Hij is mijn Leermeester, mijn Voorbeeld, mijn Vriend en mijn Heiland (De Ster, januari 1993, blz. 46).

Thomas S. Monson
Hij is de letterlijke Heiland van de wereld, de Zoon van God, de Verlevogst, de Heilige Israëls, ja de herenzen Heer. (...) Als zijn getuige gaet ik u mijn getuigenis dat Hij leeft (De Ster, juli 1988, blz. 51).

BIJZONDERE GETUIGEN

Her Eerste Presidium en het Quorum van de Twaalf Apostelen zijn bijzondere getuigen die door persoonlijke openbaring weten dat Jezus de Christus is. Zij hebben allemaal de heilige taak om hun getuigenis in de hele wereld uit te dragen. Wij stemen al deze broeders als profet, ziener en openbarder.

Boyd K. Packard
Hij is onze Verlosser. Ik geuig van Hem. Jezus Christus, de Zoon van God, de Enggeborene van de Vader, Die Zichzelf heeft geofferd, opdat wij gereinigd zouden worden (De Ster, januari 1991, blz. 86).

L. Tom Perry
Wij zijn betrokken bij het werk van de Heer. God leeft! Jezus is de Christus, de Heiland van de wereld. Dat is mijn plechtig getuigenis tot u (De Ster, juli 1990, blz. 17).

David B. Haight
God onze Vader leeft, evenals zijn Zoon, Jezus de Christus, onze Heiland en Verlosser. Ik heb Zijn genezende kracht en liefte ervaren en daar ben ik dankbaar voor. Dit is Zijn werk (De Ster, januari 1991, blz. 56).

James E. Faust

Als een van zijn dienstknechten die geroepen is om zijn speciale getuige te zijn, getuig ik dat Hij leeft. Vanaf de diepte van mijn ziel getuig ik dat (...) als we getrouw zijn, we kunnen worden gekroond met eeuwig heilichheid en eeuwig leven. *(De Ster, juli 1991, blz. 67).*

Neel A. Maxwell

Ik getuig dat Jezus Christus de enige naam onder de hemel is, waardoor men gered kan worden! (...) Ik getuig dat Hij onvergelyklijk is (...). Er is er geen zoals Hij! *(De Ster, april 1982, blz. 13).*

Russell M. Nelson

Ik weet dat God leeft en dat Jezus Christus zijn Zoon is. Hij is 'de opstanding en het leven' (Johannes 11:25). Hij leeft. Hij is mijn Meester. Ik ben Zijn dienstknecht. Ik houd van Hem met heel mijn hart *(De Ster, juli 1987, blz. 6).*

Dallin H. Oaks

Ik getuig met de profeten vanouds en van tegenwoordig, dat er geen andere naam onder de hemel gegeven is waardoor wij kunnen worden gered, dan door Jezus Christus *(De Ster, januari 1989, blz. 58).*

M. Russell Ballard

Ik getuig tot u dat Jezus Christus de Entiggeboren Zoon van onze eeuwige Hemelse Vader is. Hij is onze Heiland, onze Verlosser, onze Vriend en Broeder. Ik heb Hem lief met mijn hele hart. *(De Ster, juli 1986, blz. 12).*

Joseph B. Wirthlin

Jezus is de Christus, de Zoon van God, de Heiland en Verlosser van de mensheid en de Vredevorst *(De Ster, juli 1991).*

Richard G. Scott

Ik getuig dat de Heer leeft. Hij heeft u lief en zal u helpen. *(De Ster, juli 1989, blz. 32).*

Robert D. Hales

Ik getuig, in dankbaarheid voor de wetenschap dat onze Heiland leeft, dat Hij is opgestaan, dat er door de verzoening een verlossing is voor de hele mensheid *(De Ster, juli 1992, blz. 58).*

Jeffrey R. Holland

Mijn eerste verantwoordelijkheid en in zekere zin mijn hele verantwoordelijkheid is, te getuigen van de Heer Jezus Christus (...). Daarnaast wild ik mijn leven *(Ensign, augustus 1994, blz. 74).*

TWEE KEER KORT EN EEN KEER LANG

Coleen C. Heaton

Opstellen voor de nacht! De leider van de karavaan van Deense immigranten gaf het sein om de huifkarren in een kring op te stellen. Het was nog een beetje vroeg om het kamp in te richten: de zon scheen nog in het dal waar ze stonden. Maar ze hadden de Rocky Mountains al een tijdje in zicht, en daar regende het al heel lang met bakken tegelijk uit zwarte wolken. Het leek erop dat de storm zich in hun richting verplaatste. Het zou heel vervelend zijn als ze het kamp in de regen moesten opslaan en daarom begon iedereen snel zijn taak te doen.

Maren gooidde voor de laatste keer een armvol takken op de stapel voor het kampvuur. Terwijl ze de stukjes schors van haar jurk sloeg, hoorde ze eerst vrolijk gelach en daarna een ongeduldige uitroep van haar moeder.

Toen ze zich omdraaide kreeg ze ook de neiging om te lachen. Haar broertje van vier jaar zat zo onder het stof, dat hij meer leek op een mijnwerker na een dag in de mijn. Haar moeder probeerde het kronkelende jongetje schoon te krijgen.

'Maren, neem Rasmus mee naar de beek en maak hem zo goed mogelijk schoon', smeekte moeder.

Vermoeid wilde moeder met koken verdergaan, maar daar zag ze dat de zesjarige Jens met een bosje droog gras in het vuur stond te wroeten. De nieuwsgierige jongen liet het brandende gras te laat vallen, waardoor hij zijn vinger brandde.

Maren zei vlug: 'Mam, ik neem Jens ook wel mee, dan kunt u het eten klaarmaken. Ik let daar op ze en dan kunt u ons roepen als het eten klaar is.'

ILLUSTRATOR: PAUL MANN

Het gezicht van moeder ontspande zich. 'Dankjewel, lieverd. Het zal niet meer dan een uurtje duren.'

Terwijl Maren de kring overstak, zag ze Annie op een omgekeerde emmer zitten. Met een stok zat ze doelloos strepen te trekken in de modder. Maren had het geweldig gevonden dat er in de groep nog een elfjarig meisje was. Ze hadden elkaar hun dromen verteld en er met elkaar over gepraat hoe Zion eruit zou zien. Ze waren heel verschillend, maar toch waren ze dikke vrienden geworden. Misschien had Annie ook wel zin om naar de beek te gaan.

'Dat is goed, Annie mag wel met je mee', zei zuster Christensen, terwijl ze naar de twee broertjes van Maren keek. 'Het ziet er trouwens naar uit dat je wel wat hulp kunt gebruiken. Zorg dat jullie bij elkaar blijven en kom niet te laat voor het eten.'

Ze moesten steil naar beneden het ravijn in. Het water, dat ieder jaar in de lente van de hoge bergen naar beneden stroomde, had de vlakke steeds dieper uitgesleten. De modder was daardoor meegevoerd naar het dal van de

rivier. Maar het was nu hoogzomer en er stond maar een klein beetje water in de rivierbedding. Het ravijn zou in de herfst waarschijnlijk helemaal droogvallen.

'Er is vast en zeker ergens anders wel meer water!' Annie trok een gezicht tegen het smalle stroompje. 'Misschien daar, voorbij die bocht.' Ze liep wat verder stroomafwaarts. Jens klopte zijn zogenaamde paard op de hals en galoppeerde met veel lawaai achter haar aan.

'Wacht op ons!' riep Maren. Ze hees de kleine Rasmus op haar heup en zwoegde zo vlug mogelijk verder. Ze zag haar broertje en haar vriendin niet bij de volgende bocht, en ook niet bij de bocht die daarna kwam. Toen Maren ze eindelijk gevonden had, waadde Annie vrolijk door een prachtige plas. Jens bekeek kikkerdril die hij in het gras langs het water gevonden had.

Annie spetterde met water naar Maren en lachte. 'Schiet eens op, kom het water in. Er ligt zelfs zand op de bodem.'

In minder dan geen tijd was al het stof van de jongens afgewassen. De wangen van Rasmus waren rose van het schrobben en zijn haar glansde in de zon.

De twee meisjes gingen tevreden zitten en keken toe hoe de jongens steentjes in het water gooiden. Ze hadden een bootje van bladeren gemaakt en dat ging op en neer door de rimpels die ze met de steentjes in het water maakten.

Als het niet zo stil was geweest, hadden ze dat fluiten nooit gehoord. Heel zwakjes drong het tot ze door: twee keer kort en een keer lang.

Annie keek nieuwsgierig op. 'Wat was dat voor een vogel?'

Maren stond vlug op. 'Dat moet mijn vader zijn. In Denemarken was dat zijn teken dat ik de koeien terug moest brengen naar de boerderij. We kunnen nu maar beter teruggaan.'

'Maar we zijn nog niet eens een uur het kamp uit geweest', protesteerde Annie. 'Weet je wel hoe lang het geleden is dat we zo lekker met water hebben kunnen spelen!' Annie's leuke mondje begon te pruilen.

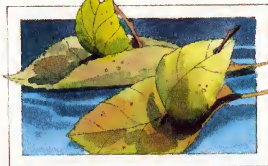
Er werd weer gefloten, twee keer kort en een keer lang.

Marens ogen zochten de rand van het ravijn af. Ze zette haar vingers aan haar mond en floot schel terug. 'Ik weet zeker dat het mijn vader is. We moeten erheen om te zien wat hij wil. Kom op, Rasmus', zei ze overredend. 'Jij ook, Jens. Vader moet een reden hebben dat hij wil dat wij nu komen.'

Annies gezicht zag er net zo donker en bewolkt uit als de lucht in het westen. Ze protesteerde weer. 'Nee! Gaan jullie maar als jullie dat willen. Ik blijf hier nog een tijdje. Je vader heeft een klusje voor jullie. Mij niet gezien.'

'Maar je moeder heeft gezegd dat we bij elkaar moesten blijven. Ik kan je hier niet alleen laten. We moeten echt gaan. Kom je alsjeblieft mee, Annie? Alsjeblieft?' Marens aardige ogen keken Annie smekend aan.

Weer hoorden ze fluiten. Het klonk nu dichterbij.

Annie kon er niet tegen dat Maren zo bezorgd keek. 'Goed dan', zuchtte ze eindelijk. 'Je zult wel gelijk hebben. Je hebt meestal gelijk. Laten we maar gaan.'

Met een opgeluchte glimlach ging Maren de andere kinderen voor naar de wand van het ravijn. Met moeite klommen ze tegen de steile helling op. Toen ze boven gekomen waren, zagen ze dat er drie mannen langs de rand van het ravijn in hun richting renden.

De kinderen stonden even stil om bij te komen van de klim. Zelfs boven hun gehijg uit hoorden ze een akelig gebrul. Geschrokken keken ze om zich heen, maar ze konden niet ontdekken waar dat angstaanjagende geluid vandaan kwam. Toen ze zagen dat twee van de drie mannen hun vaders waren, renden ze hun tegemoet.

Ineens zagen ze waardoor dat vreemde geluid veroorzaakt werd.

Een muur van water, van wel drie meter hoog, kwam door het ravijn aanrollen. Het vele regenwater dat tijdens het noodweer in de bergen gevallen was, perste zich door het ravijn en nam bomen en rotsblokken mee alsof het veertjes waren. Struiken werden ontworteld en hele brokken aarde kwamen er mee vanaf de steile hellingen van de rivierbedding. Alles wat er in de weg lag werd door de stortvloed van water meegesleurd. Het bulderde langs ze heen, door de bocht in de richting van de plas waar het bootje van bladeren op het kristalheldere oppervlak dreef.

Vader knield neer om de bevende kinderen in zijn sterke armen te sluiten.

'Ik dacht dat we jullie nooit zouden vinden', zei hij en hij moest iets wegslikken. Hij knipperde met zijn ogen om zijn tranen terug te dringen.

Huilend omhelsde Annie haar eigen vader en fluisterde: 'Maren heeft ons gered. Ze heeft geluisterd en ze is gehoorzaam geweest.' □

Op een mooie lentedag

Blij ♩ = 96-100

C F C Dm Em C7

1. Op een mooi - e len - te - dag lag in de grond heel diep een
 2. Op een mooi - e len - te - dag is Je - zus op - ge - staan, en
 3. Op een mooi - e len - te - dag ging Jo - seph naar het bos. De

F G7 C Cm G D7 G7

zaad - je stil te sla - pen tot een zon - ne - straal hem riep. Word
 Hij ver - liet het graf; de dood kon Hem niet meer ver - slaan. Word
 Va - der en de Zoon zag hij, ge - knield daar op het mos. Word

C Cdim Dm G7 C A7

wak - ker nu, jij zaad - je klein, en klim op naar het licht! De
 wak - ker, men - sen, o - ver - al en kijk om - hoog naar 't licht! Want
 wak - ker, o - ver - al op aard', ont - vang het wa - re licht! Het

Dm D7dim Em A7 Dm G7 C

zon schijnt weer, doe nu je best en klim op naar het licht!
 Je - zus gaf ons 't le - ven weer, dus kijk om - hoog naar 't licht!
 e - van - ge - lie is er weer; ont - vang zijn heer - lijk licht!

Tekst: naar Virginia Maughan Kammeyer (1925 -). © 1989 HLD
 Muziek: Crawford Gates (1921 -). © 1989 HLD
 Dit liedje mag voor incidenteel, niet-commercieel gebruik in de kerk of thuis worden gekopieerd.

Alma 32:28; Leer en Verbonden 88:7
 Matteus 28:5-6; Joseph Smith—Geschiedenis 1:17

HELAMAN EN DE TWEEDUIZEND STRIJDEERS

Het volk van Ammon had God beloofd dat het nooit meer zou vechten. Ze woonden bij de Nephieten en stonden onder hun bescherming. Alma 53:10–12

Toen de Nephieten werden aangevallen door de vijanden van het volk van Ammon, wilde dat volk zijn belofte breken en met de Nephieten meevechten. Alma 53:13

Helaman en de andere Nephitische leiders wilden niet dat het volk van Ammon zijn belofte aan God brak. Alma 53:14–15

ILLUSTRATOR: JERRY THOMPSON

De zonen van het volk van Ammon hadden die belofte niet gedaan. Zij wilden met het Nephitische leger meevechten voor de vrijheid. Alma 53:16–17

Tweeduizend jongemannen besloten hun land te verdedigen. Zij vroegen aan Helaman of hij hun leider wilde zijn. Alma 53:18–19

Die jongemannen waren dapper, heldhaftig en sterk. Ze waren ook eerlijk en je kon ze vertellen, en ze hielden zich aan de geboden van God. Alma 53:20–21

Helaman leidde zijn tweeduizend jongemannen in de strijd. Hij noemde hen zijn zonen en zij noemden hem hun vader. Alma 53:22, 56:46

De zonen van Helaman hadden nog nooit gevochten en toch waren ze niet bang. Ze hadden van hun moeder geleerd dat God hen zou helpen als ze maar geloof in Hem hadden. Alma 56:47–48

Helaman leverde met zijn leger een paar keer strijd tegen de Lamanieten. De jongemannen gehoorzaamden Helaman in alles wat hij hun gebood. Alma 57:19–21

Nadat ze dapper hadden gevochten en geholpen hadden om de vijand op de vlucht te jagen, merkte Helaman dat al zijn zonen gewond waren geraakt, maar dat er niet één gedood was. Alma 57:22, 25

Dat was een wonder. Helaman was heel blij. Hij wist dat de jonge mannen bescherming hadden gekregen door hun grote geloof in God. Alma 57:26–27

PAASMANDJE

D. A. Woodliff

Je hebt nodig: een bolletje wol of touw, een ballon, 300 gram suiker, anderhalve deciliter water, een grote schaal, een schaar, een paar stukjes leuk lint of band, en lijm.

Blaas de ballon op totdat hij bijna op z'n grootst is en bind hem dicht. Wind het touw of de wol kriskras om de ballon heen, totdat er overal een even dikke laag touw of wol om zit. Voor het handvat van het mandje wind je touw om de lengte van de ballon, totdat er een band van ongeveer 2 centimeter breed is ontstaan. Maak dan een knoop in het touw en knip de rest af. Wind nu touw om de breedte van de ballon. Dat wordt de bovenste rand van het mandje. Maak weer een knoop in het touw en knip de rest af. Maak nog een lus aan de ballon om hem te kunnen vasthouden. Die lus knip je later weer af, als je mandje klaar is.

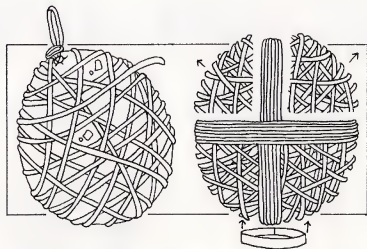
Doe de suiker en het water in een pannetje.

Verhitten totdat het kookt, haal het dan van het vuur af en laat het ongeveer tien minuten afkoelen. Houd de ballon aan de lus vast boven de grote schaal. Laat je dan door een volwassene helpen om de suikeroplossing een paar keer over de ballon heen te gieten. Al het touw moet dan vol zitten met de suikeroplossing. Hang de ballon aan de lus op, boven de schaal, en laat hem 24 tot 36 uur drogen.

Als het touw of de wol droog is, knip je met een schaar de twee delen tussen het handvat en de rand uit (kijk maar op het plaatje). Haal ook de resten van de ballon en de 'hulplus' weg. Lijm lint, zigzag-band of kant op het handvat en de rand. Bind dan een lint om het handvat heen.

Als je niet wilt dat het mandje omvalt, knip dan een kartonnen strook van 28 centimeter lang en 2,5 centimeter breed. Lijm de uiteinden op elkaar en beplak het met een leuk lint. Lijm of zet deze rand onder het mandje.

Als je mandje klaar is, kun je het vullen met bloemen of snoepjes. □

Ouderling De Kock (links), zijn collega en een jeugdig lid.

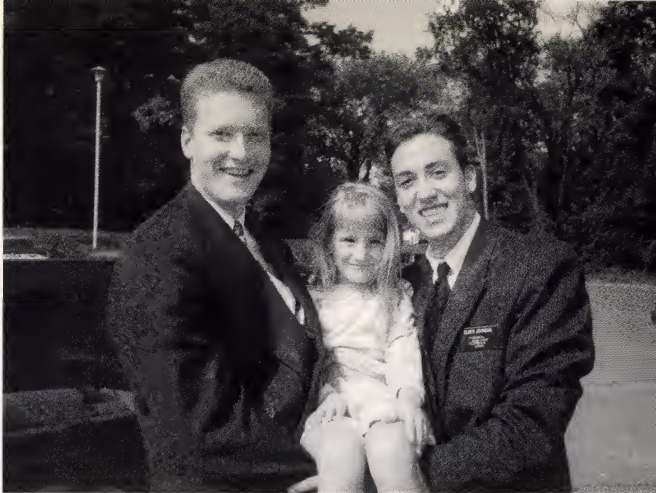
Daniël de Kock

Ik betwijfel of ik precies kan uitleggen waarom mijn zending zo waardevol is voor mij. Het zou hetzelfde zijn als uitleggen hoe zout smaakt. Om volledig te begrijpen hoe een zending is, moet je het zelf ervaren. Maar geloof me: ik hou van het werk dat ik nu doe en ben heel dankbaar dat ik ertoe geroepen ben.

Ik weet dat dit het werk van God is en dat er geen belangrijker werk op aarde is.

De Heer stuurt je naar het zendingsgebied waar je het best tot je recht komt, waar je een taak te volbrengen hebt. Voor mij was dat allereerst het zendingsgebied Hartford Connecticut, en na de reorganisatie, het zendingsgebied Utica New York. In die twee zendingsgebieden heb ik mensen kunnen ontmoeten. Mensen die mij hebben geraakt, en ik hen. Mensen van wie ik heb leren houden, van wie ik veel geleerd heb. Collega's, maar bovenal degenen die ik de weg heb kunnen wijzen naar het evangelie van Jezus Christus.

Mijn eerste standplaats was Woonsocket (Rhode Island). Als nieuwe zending had ik veel hoge doelen en verwachtingen. Ik kwam er al snel achter dat een zending niet zo makkelijk was als ik dacht. Veel van mijn doelen heb ik niet bereikt. De mensen wilden gewoon niet luisteren naar wat ik hen te vertellen had. Desalniettemin waren die ervaringen ontzettend belangrijk voor mij. Het zijn de teleurstellingen en de vreugde samen die mij vormen. Ik heb de afgelopen anderhalf jaar geleerd hard te werken. Ook heb ik geleerd moeilijkheden te onderkennen en die met de hulp van mijn Hemelse Vader te overwinnen. In september 1994 werd ik geroepen als districtsleider en momenteel ben ik ook trainer. Die twee taken zijn ontzettend leerzaam voor mij. Soms denk ik dat ik er meer van leer dan mijn nieuwe collega.

Zendelingenpagina's

Deze maand besteden we in de Zendelingenpagina's aandacht aan Daniël de Kock uit de Wijk Haarlem, die op zending is in het zendingsgebied Utica (New York).

Als de mensen alleen maar de tijd zouden willen nemen om te onderzoeken of het Boek van Mormon het woord van God is. Niets in de wereld is zo waardevol als een persoonlijk getuigenis van de waarheid van dit boek. Het is de sluitsteen van onze kerk. De waarheid is heel eenvoudig: de kerk van Jezus Chris-

tus is hersteld op aarde of zij is dat niet. Joseph Smith heeft God de Vader en Jezus Christus gezien in dat eerste fantastische visioen of hij heeft ze niet gezien. Het Boek van Mormon is het woord van God of het is dat niet. Zo eenvoudig is het. En daarvan hoop ik de mensen te doordringen. «

Ouderling De Kock (midden) tijdens een typisch onderonsje van zendelingen na een dag hard werken.

ZENDINGSVELD

Groot-Brittannië

Renate Bijkerk/Pepijn Piller

England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Desiree Broekzitter

England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, Engeland

Jos den Brouwer

England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, Engeland

Natasja Claessens/Peter Mesotten/

Emilio Nicoli/William Croese

England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Lieven Kempenaers

England Birmingham Mission, 185 Penns Lane, Sutton Coldfield, West Midlands, B76 8JU, Engeland

Onne de Jonge

England London Mission, 88-92 Earls Court Road, Londen W8 6E6, Engeland

Spanje

Sergio Ribeiro

Zendingsgebied Las Palmas, Avenida Rafael Cabrera 4-6A, 35002 Las Palmas, Canarische Eilanden, Spanje

Canada

Robin Muurling

Mission Canadienne de Montréal, 1320 Boulevard Graham, Suite 310, Ville Mont-Royal, Québec, H3P3C8, Canada

Rusland

Bubi en Ans Oppermann

P.O.Box 208, 630123 Novosibirsk, Rusland

West-Indië

Henny Aroeman

Zendingsgebied West-Indië, Carliegh House, suite 3, Golf Club Road, Christ Church, Barbados, West-Indië

Schotland

Micha de Jong/Christa De Vijlder

Scotland Edinburgh Mission, 'Boroughfield', 32 Colinton Rd., Edinburgh, EH10 5DG, Schotland

Duitsland

Barbara Beute/Antje Pen-Kerkhoven/

Cathalina Teske/Anneke van Til

Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Cornelis en Rineke de Bruijn

Talstrasse 64, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Romy Mooij

Taunusstrasse 17, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Koos Bogaerts

Deutschland-Mission Hamburg, Rugenbarg 7A, D-22549 Hamburg, Duitsland

Dan van de Wetering

Deutschland-Mission Frankfurt, Arndtstrasse 18, D-60325 Duitsland

Griekenland

Bob De Blick/Peter Degreyt /Askold Meisner/David Muntinga/

Zendingsgebied Athene, Papadiamanti Straat 4, Paleo Psychiko 15452, Athene, Griekenland

Nederland

Inge Baetens/Rita Tirape/Geert De Vyl-der

Zendingsgebied Amsterdam, Noordse Bosje 16, NL-1211 BG Hilversum

Vereenigde Staten

David Broekman

Colorado Denver South Mission, P.O. Box 2674, Littleton, Colorado 81201, USA

Elco Scheltinga

Carlsbad California Mission, 785 Grand Ave. # 204, Carlsbad, California 92679, USA

Daniël de Kock

Utica New York Mission, 600 French Road, New Hartford, New York 13413, USA

Dimitri Mooij

Pennsylvania Philadelphia Mission, 300 W. State Street, Suite 107, Media, Pennsylvania 19063, USA

Albanië

Annick Debaene

Zendingsgebied Zürich, Postadres: Rruga Thanas Ziko 68, Tirana, Albanië

Ga je op zending?

**Stuur ons dan je naam,
je zendingsgebied, uit
welke wijk of gemeente
je komt, wanneer je zen-
ding begint, naar welk
opleidingsinstituut je
gaat, en vooral een goe-
de pasfoto!**

**Ons adres staat voorin
De Ster.**

'MEER VREUGD' IN MIJN PLICHT'

'De Here geeft mij buitengewoon grote vreugde in de vrucht van mijn arbeid' (Alma 36:25).

Alma heeft ons geleerd dat we ons door de doop verbinden God te dienen 'opdat Hij Zijn Geest overvloediger over [ons] moge uitstorten' (Mosiah 18:10). Een van de vruchten van de Geest is vreugde. Inga Britt Soederstroem ontvangt die vreugde door stilletjes haar deel te doen. Ze woont net ten zuiden van de poolcirkel, in Skellefta (Zweden). Ze is in de zeventig, ongeveer een meter lang, ze zit in een rolstoel en is lichamenlijk niet meer in staat te doen wat zij vroeger deed. Toch doet ze nog wat ze kan: ze ontvangt de zendelingen en onderzoekers in haar huis, ze geeft haar getuigenis aan de leden van haar gemeente en ze troost degenen die lijden (*Church News*, 16 april 1994). Zij ondervindt veel vreugde door te dienen.

DE HEILAND IS ONS VOORBEELD

Een groot deel van de bediening van de Heiland bestond uit het onderichten van en hulp geven aan de individuele mens. Ook wij kunnen daartoe bijdragen door middel van kleine, eenvoudige, liefdevolle daden voor andere mensen te verrichten. Onze gezinsleden hebben onze hulp vaak het hardst nodig. President Harold B. Lee heeft gezegd dat het belangrijkste werk dat we ooit kunnen doen, plaatsvindt 'binnen de muren van ons eigen huis'. (Brochure: *Strengthening the Home*, 1973, blz. 7.)

De Heiland heeft ook aangegeven, dat er nog anderen zijn die onze hulp

ILLUSTRATOR DILLEEN MARSH

nodig hebben. Daarbij horen de 'weduwen en wezen' (Jakobus 1:27) en de mensen die worstelen met verzwakt geloof, afnemende lichamenlijke vermogens, ziekte en ontmoediging. Hij heeft ons aangespoord: 'Ondersteun de zwakken, hef de handen op die slap hangen en sterk de zwakke knieën' (Leer en Verbonden 81:5).

VREUGDE IS HET GEVOLG VAN CHRISTELIJK DIENSTBETOON

Als wij door daden van naastenliefde en christelijk dienstbetoon laten zien dat we ons betrokken voelen, zullen we zowel individueel als in ons gezin gezegend worden. Een groep Tongaanse zusters in San Francisco bijvoorbeeld, helpt kinderen na school bij hun studie. Zij doen dit in het kader van het alfabetiseringsproject van de zustershulpvereniging. Hun beloning is 'zeer grote vreugde' omdat ze zien dat hun leerlingen meer zelfvertrouwen

krijgen, zich vaardigheden en kennis eigen maken en dat hun leven meer kwaliteit krijgt.

Beth Tracy aanvaardde met angst een roeping in het jeugdwerk van de Ring Los Angeles in Californië. Zij was bekeerlinge, had geen ervaring in het jeugdwerk en had voornamelijk met volwassenen gewerkt. Ze vroeg zich af wat zij de kinderen te bieden had. Toch heeft ze voldoening en vreugde ervaren doordat ze in de kinderkamer is ingevallen, andere jeugdwerkleiders die zich ook niet capabel voelden, moed heeft ingesproken en doordat ze liefde heeft ontwikkeld voor kinderen van allerlei nationaliteiten. Dat is het resultaat van christelijk dienstbetoon aan haar medemensen (zie Mosiah 2:17).

President Gordon B. Hinckley heeft beschreven welke vreugde we ontvangen voor het goede dat we doen: 'In elk land, in elke stad, in elk huis en in elk leven, overal bestaat er gelegenheid om meer met ons leven en onze interesses te doen ten behoeve van anderen (...). Als we vreugde in ons hart willen voelen, als we de geest van de Heer in ons leven willen voelen, laten we dan onszelf vergeten en anderen dienen. Laten we onze eigen zelfzuchtige verlangens en wensen naar de achtergrond schuiven en alles doen wat in ons vermogen ligt om anderen te dienen' (*Ensign*, augustus 1982, blz. 6).

- Hoe komt het dat dienstbetoon ons in staat stelt onze zelfzucht te overwinnen?
- Hoe kunnen we iemand 'ondersteunen, opheffen en sterken'? □

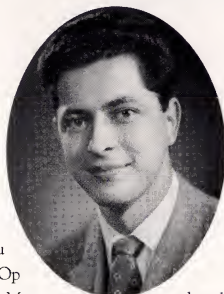

OUDERLING ROBERT D. HALES

van het Quorum der Twaalf Apostelen

KEER EERVOL TERUG

LaRene Gaunt

Wij willen u graag roepen als quorumpresident ouderlingen. Bent u bereid die roeping te aanvaarden?' Op het eerste gezicht was het een simpel verzoek. Maar voor Robert D. Hales, toen post-doctoraal student op weg naar een graad in de handelswetenschappen aan de Harvard University, was er geen simpel antwoord. In zijn hart was Robert bereid de roeping te aanvaarden, maar hij wist dat de docenten de studenten adviseerden zich niet met andere activiteiten bezig te houden omdat de studie erg zwaar was. Hij wist ook dat hij er met zijn vrouw Mary over moest praten.

Broeder en zuster Hales woonden met hun twee kleine kinderen op de benedenverdieping van een flatgebouw. Toen Robert en Mary de roeping bespraken, wisten ze dat het heel erg moeilijk voor Robert zou worden om zijn studie bij te houden en tegelijkertijd als quorumpresident werkzaam te zijn. Maar na veel gebed en overleg zei Mary: 'Ik heb liever een actieve priesterschapsdrager dan een doctor van Harvard. We doen het allebei wel.' De volgende dag, toen Robert van college terugkwam, bleek dat Mary wanden had geplaatst in een deel van het nog onafgewerkte souterrain

van hun woning. In dat kleine kantoor zou Robert kunnen studeren en de Heer dienen.

'Toen ik dat besluit nam, legde ik mezelf in de handen van de Heer', zegt ouderling Hales nu, veertig jaar later. 'Dat besluit was toen veel moeilijker dan de roeping die ik jaren later kreeg om assistent van de Twaalf te worden, en die mij deed beslissen uit het bedrijfsleven te stappen. Sommige mensen begrijpen dat misschien niet, maar ik denk dat je de Heer duidelijk laat zien wie je bent en wat je wilt worden als je zulke moeilijke beslissingen in je jonge jaren neemt.'

Dat besluit vertegenwoordigt een patroon dat ouderling en zuster Hales hun hele leven samen gevolgd hebben; ze vormen een team dat zich heeft toegewijd aan het gezinsleven, werk in de kerk en de maatschappij en aan het vinden van evenwicht tussen die drie. Ook illustreert het een kenmerkende eigenschap van Robert D. Hales: met integriteit en eer het goede kiezen. Die integriteit en dat eergevoel waren, met vele andere sterke punten, deel van zijn geestelijke bagage toen hij na het overlijden van Marvin J. Ashton in februari 1994 de open plaats in het Quorum der Twaalf vulde.

DEEPE WORTELS

Robert, die op 24 augustus 1932 in New York City is geboren en door vrienden en familie Bob wordt genoemd,

Links: Ouderling Robert D. Hales, in april 1994 tot apostel geordend. **Boven:** in zijn laatste jaar op het voortgezet onderwijs.

Zijn jeugd in New York: links: Robert (in wit pak) met ouders en broer en zuster; rechts: als kleine jongen; onder: als werper in het honkbalteam van zijn school.

had een jeugd die zowel in de breedte als in de diepte een basis voor zijn leven vormde. Hij was de jongste van de drie kinderen van J. Rulon en Vera Marie Holbrook Hales en bracht een gelukkige jeugd door in Long Island (New York), ver van zijn familiewortels in Idaho en Utah. Wilde lelietjes van dalen en aronskelken sierden de grote, met bomen gevulde tuin van de familie Hales en Robert speelde daar graag met zijn zus, Janet, en zijn broer, Gerald. Hun vader, reclame-ontwerper, vroeg zijn kinderen vaak hem te helpen bij het aanleggen van rotspartijen en vijvers in hun tuin.

Rulon Hales kwam oorspronkelijk uit Rexburg (Idaho). Rulons grootvader, die renpaarden fokte, was door Brigham Young naar Rexburg gestuurd om te helpen bij het graafwerk voor een irrigatiesysteem. 'Wat hij in zijn dagboek heeft geschreven toen zijn laatste paard was gestorven, raakt me elke keer weer,' zegt ouderling Hales. 'Hij noemde de namen van zijn paarden op en schreef toen: "Ze hebben de Heer goed gediend in arbeid waar ze ongeschikt voor waren."'

Vera Holbrook is opgegroeid in Bountiful (Utah), waar Vera's grootvader zich gevestigd had. Toen het dak van de tabernakel in Bountiful er in een storm was afgewaaid, gaf opa Holbrook (die zelf net een huis aan het bouwen was) al zijn bouwmaterialen aan de kerk zodat het dak van de tabernakel vervangen kon worden.

De kinderen in het gezin Hales kregen het beste mee van het oosten en het westen van de Verenigde

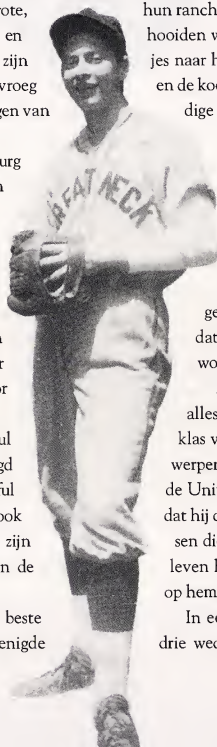
Staten, zegt Janet Hales Clark, de zuster van ouderling Hales. 'Elke zomer ging mijn moeder met de drie kinderen naar opa en oma Holbrook in Bountiful. Onze neven en nichten werden als broers en zussen voor ons.'

Robert bracht ook twee zomers met zijn neven door in hun ranch in Skull Valley (Utah). 'De hele zomer lang hooiden we, reden op de paarden, brachten zoutblokken naar het vee in de bergen, verzorgden de schapen en de koeien,' zegt ouderling Hales. 'Dat waren geweldige tijden.'

In New York City kreeg Robert nog andere buitenkansjes die hem een brede algemene vorming gaven. Het gebouw van de Verenigde Naties lag binnen het rayon van zijn middelbare school. 'Van de kinderen van de VN-vertegenwoordigers heb ik echt veel over andere landen geleerd,' zegt ouderling Hales. 'Ik besloot toen dat ik ook een tijd in het buitenland wilde wonen.'

Als kind al was Robert gefascineerd door alles wat met honkbal te maken had. In de vierde klas van het voortgezet onderwijs was hij de vaste werper van het honkbalteam van zijn school. Voor de University of Utah speelde hij ook honkbal totdat hij door een blessure moest stoppen. Maar de lessen die hij in de honkbaljaren over mensen en het leven had geleerd, hebben een belangrijke invloed op hem gehad.

In een bepaalde periode verloor het schoolteam drie wedstrijden achter elkaar omdat Robert slecht

wierp. In de schoolkrant verscheen de kop: 'Onhandige Hales verliest weer'. Hij ging naar de trainer en zei hem dat hij ermee wilde ophouden. In zijn kantoor zei de trainer: 'Weet je waarom het zo slecht gaat? Je werp arm is aan het einde van de wedstrijd moe omdat je vóór de wedstrijd, tijdens de warming-up, de bink loopt uit te hangen met je effectballen. En als de wedstrijd dan begint, houd je het maar twee of drie slagbeurten vol. Houd op met uitsloven, dan overbelast je je arm niet.' Robert luisterde en hield in de volgende wedstrijd de tegenstander van punten af. 'Dat zijn de beste trainers: die je vertellen wat je moet horen', zegt ouderling Hales. 'Als je naar je trainer luistert, vervel je niet in dezelfde fouten en heb je meer kans om je doelen te bereiken. Zo is de Heer ook. Ik word nooit moe van de tuchtiging van de Heer of zijn gezalfden.'

Het evangelie was het middelpunt van het gezinsleven voor de familie Hales, die in de Wijk Queens, ongeveer 30 kilometer van hun huis, naar de kerk ging. Zowel Rulon als Vera hebben hun hele leven hard gewerkt in vele kerkroepingen.

Als kind leerde Robert veel van zijn belangrijkste lessen van zijn ouders en in het kerkleven in de Wijk Queens. Als quorumpresident diakenen leerde Robert na een ervaring met de bisschop zijn priesterschapsleiders respecteren. In die tijd hield de wijk de zondagse diensten in de Citizen's League Hall. De avondmaalstafel stond voor het toneel. De diakenen pakten de avondmaalsschalen, klommen het toneel op om ze weg te zetten, renden en sprongen dan van het toneel af, pakten een andere schaal en zo door tot alle schalen weggezet waren. 'Ik zweefde het toneel af,' vertelt ouderling Hales, 'en toen stond daar onze nieuwe bisschop. Hij plukte me zo uit de lucht. Ik zei: "Iedereen doet het toch?" waarop hij antwoordde: "Inderdaad, maar jij bent de quorumpresident diakenen." De bisschop zei dat hij het avondmaal goed verzorgd wilde zien, met eerbied. Dat was het begin van een belangrijke les. Ik heb altijd waardering gehad voor priesterschapsleiders die de tijd namen om me onderricht te geven.'

ECHE KAMERAADSCHAP

In de Wijk Queens ontmoette Robert, toen tweedejaars, Mary Crandall, ook studente die met haar ouders en de rest van het gezin van Los Angeles naar New York was verhuisd. 'Toen ik haar eenmaal had ontmoet, ben ik met niemand anders meer uitgegaan,' zegt ouderling Hales. 'De eerste twee maanden waren we na m'n werk altijd samen, er was altijd wel wat te doen in een van de twee gezinnen. Zij hielp mij de auto te wassen, en ik hielp haar op haar broertjes passen; het leek wel alsof we nooit meer bij elkaar vandaan zouden gaan.' Aan het einde van de zomer gingen ze allebei terug naar Utah om te studeren – Robert naar de University of Utah en Mary naar de Brigham Young University. De zomer daarop, op 10 juni 1953, trouwden ze in de Salt Lake-tempel.

Robert maakte als pasgehuwde zijn laatste jaar aan de universiteit af en werkte daarnaast in Salt Lake City als cameraman en filmeditor. 'Soms maakte Mary een lunchpakketje voor me en kwam ze naar het tv-station,' zegt ouderling Hales. 'We keken samen naar de films zodat ik de reclame ertussen kon monteren. Ze hield me dan gezelschap.'

'We hebben het altijd leuk gehad samen,' zegt zuster Hales. 'Bob heeft een sprankelend gevoel voor humor. En hij is erg zorgzaam.'

Robert studeerde in 1954 aan de University of Utah af met een graad in communicatie en handelswetenschappen en ging toen bij de Amerikaanse luchtmacht in actieve dienst. In 1955 verhuisden Robert en Mary met hun pasgeboren zoon Stephen naar Florida, de eerste verhuizing in een leven vol verhuizingen. Vier jaar lang was Robert straaljagerpilot op F84 en F100 toestellen in strategische en tactische commando's van de Amerikaanse luchtmacht. Hun tweede zoon, David, werd in 1958 geboren.

In de strijdkrachten leerde Robert een belangrijk beginsel. Elke eenheid in zijn eskader voerde een motto dat de piloten bij hun inspanningen moest inspireren. 'Het motto van onze eenheid (dat op de zijkant van onze toestellen was aangebracht) was 'Return with Honor' [Keer ervol terug],

Boven, vlnr: Robert en Mary op hun trouwdag; het gezin Hales met hun zoons David en Stephen; ouderling Hales speelt 'voor de lol' piano met zijn kleinzoon. **Onder:** als straaljagerpiloot.

zegt ouderling Hales. 'Dat motto herinnerde ons voortdurend aan onze vastbeslotenheid om eervol naar onze basis terug te keren nadat we al het mogelijke hadden gedaan om elk aspect van onze missie tot een goed einde te brengen.' Dit motto wees hem steeds weer op het belang van eerlijkheid en integriteit in zijn persoonlijke en maatschappelijke leven. Als vader nam hij zijn beide zoons aan het begin van hun zending – Stephen naar Engeland en David naar Duitsland – in de armen en fluisterde: 'Keer eervol terug'. Vandaag de dag laat hij zich nog steeds door dat motto leiden.

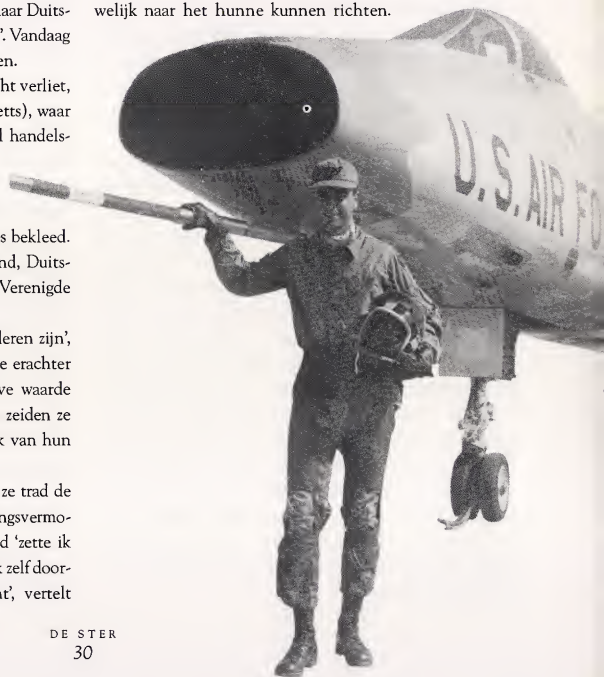
Toen Robert de actieve dienst bij de luchtmacht verliet, verhuisde het gezin naar Cambridge (Massachusetts), waar hij naar Harvard ging en in 1960 zijn doctoraal handelswetenschappen behaalde. Al gauw kreeg hij kans in het bedrijfsleven. Zijn hele maatschappelijke loopbaan heeft hij bij verschillende Amerikaanse firma's hoge leidinggevende posities bekleed. Zijn werk bracht hem en zijn gezin naar Engeland, Duitsland, Spanje en verschillende plaatsen in de Verenigde Staten.

'Verhuizen kan pijnlijk en moeilijk voor kinderen zijn', zegt ouderling Hales. 'Het duurt een tijdje voor ze erachter zijn dat het zien van de wereld grote educatieve waarde heeft, maar toen mijn jongens volwassen waren, zeiden ze me dat hun tijd in het buitenland het beste stuk van hun opvoeding was geweest.'

Verhuizen was ook voor Mary moeilijk, maar ze trad de uitdaging met onafhankelijkheidszin en doorzettingsvermogen tegemoet. Bij onze verhuizing naar Duitsland 'zette ik haar in Frankfurt met de twee jongens af; terwijl ik zelf doorvloog naar Berlijn voor een tijdelijke opdracht', vertelt

ouderling Hales. 'Mary schreef de jongens in voor school, raakte vertrouwd met de drukke *autobahn* en leerde uiteindelijk zelfs Duits. Dat is typisch Mary. Ze doet altijd wat er gedaan moet worden.'

De teamgeest tussen Robert en Mary is een voorbeeld voor velen geweest, ook hun schoondochter Susan. 'Ze zijn echt partners', zegt ze. 'Elk echtpaar zou hun huwelijk naar het hunne kunnen richten.'

Hun relatie is er een van volkomen gelijkwaardigheid; de een overheerst de ander niet. Elke mening wordt meegevoerd.

Hun bereidheid om de Heer als team te dienen, iets waar toe Robert en Mary zich al vroeg in hun huwelijk verplicht hadden, stelt hen in staat evenwicht te vinden tussen een loopbaan in de internationale zakenwereld en hun verlangen om de beginselen van het evangelie na te leven.

'Toen ik een keer promotie kreeg, zei m'n baas me dat ik dat nooit bereikt zou hebben zonder mijn vrouw,' zegt ouderling Hales. 'Hij zei: "Mary is jouw grootste pluspunt, vergeet dat niet." En ik ben het nooit vergeten.'

'Mary heeft me nooit tegengehouden. We doen wat de Quakers plachten te zeggen: "Gij helpt mij en ik help u, samen klimmen wij." Veel van wat we gedaan hebben was niet tot stand gekomen zonder teamgeest. We zijn en blijven een team. Ik denk dat luisteren naar mijn vrouw, naast het luisteren naar de Heilige Geest, de belangrijkste invloed in mijn leven is.'

MET NAASTENLIEFDE DIENEN

In navolging van het patroon dat hij zich eigen had gemaakt toen hij in zijn Harvard-tijd werd geroepen als quorumpresident ouderlingen, aanvaardde ouderling Hales gewillig elke roeping in de kerk terwijl hij daarnaast vooraanstaande posities in het bedrijfsleven vervulde. In zijn leven is hij in vele kerkelijke roepingen werkzaam geweest, maar het meeste nog als gemeentepresident of bisschop. Omdat hij zo veelvuldig van baan wisselde, heeft hij als gemeentepresident gefungeerd in Albany (Georgia); Weston (Massachusetts – Ring Boston) en Frankfurt; vervolgens als bisschop in Weston (Wijk Wilmette – Ring Chicago) en Frankfurt. Hij heeft in Downey (Californië) ochtendseminarie gegeven, in de ringen Boston en Londen als hogeraadslid gefungeerd, en deel uitgemaakt van het presidium van de Ring Boston. Later is hij werkzaam geweest als regionaal vertegenwoordiger voor de regio's Minnesota en Louisiana.

In 1975 woonde Robert een directievergadering bij toen zijn secretaris hem een briefje gaf met de mededeling dat president Marion G. Romney aan de telefoon was. Omdat het hoogst ongebruikelijk was dat iemand een directievergadering uitliep, was iedereen verbaasd toen Robert zich excuuseerde om de telefoon aan te nemen. President Romney vroeg Robert toen om een roeping als zendingspresident te aanvaarden. Later werd hij toegewezen aan het Zendingengebied Londen Engeland. Kort daarna kreeg Robert weer telefoon uit Salt Lake City, dit keer van president Spencer W. Kimball. Hij vroeg of Robert het erg zou vinden om op een nieuwe zending te gaan.

Robert antwoordde: 'Dat vind ik niet erg. Stuur u me maar waar u me wilt hebben, president.'

Toen vroeg president Kimball: 'Vind je het erg als we je vragen langer dan drie jaar op zending te gaan?'

Robert zei: 'Dat is goed.'

Toen riep president Kimball hem als algemeen autoriteit, een roeping voor de rest van zijn leven.

'President Kimball zei dat hij wist dat ik teleurgesteld was omdat ik graag zendingspresident wilde zijn,' zegt ouderling Hales, 'maar hij zei: "Wees maar niet bang; je zult vele zendingen vervullen."'

In zijn eerste drie jaar als algemeen autoriteit, eerst als assistent van de Twaalf en daarna als zeventig, hielp ouderling Hales het Eerste Presidium bij de voorbereiding van 27 gebiedsconferenties. 'Ik vond het heerlijk om met president Kimball, de apostelen en de andere leiders te reizen,' zegt ouderling Hales. 'Zien hoe profeten, zieners en openbaarders stad na stad tot de heiligen getuigen van de waarachtigheid van het evangelie was gewoon geweldig.'

Drie jaar nadat hij door president Romney als zendingspresident was geroepen, kreeg ouderling Hales een telefoontje van president Kimball om alsnog als president van het Zendingengebied Londen te fungeren. 'We hielden van Engeland, van de mensen, en van onze zending,' zegt ouderling Hales.

Toen ouderling Hales in 1979 als zendingspresident werd

ontheven, verhuisde het gezin direct naar het Europese vasteland. Daar werkte hij als gebiedsoverziener samen met ouderling Thomas S. Monson, toen van het Quorum der Twaalf, en Hans B. Ringger, toen regionaal vertegenwoordiger. Ze onderhielden nauw contact met de leiders van landen waar het evangelie nog geen voet aan de grond had. In Oost-Duitsland bespraken ze met de regering de mogelijkheid van een tempel. Elke keer dat de kerkleiders een verzoek om te bouwen indienden, werd het afgewezen omdat 'er geen bouwmaterialen voorhanden was'. Ten slotte vroegen ze waar er dan wel bouwmaterialen beschikbaar was. Uiteindelijk kregen ze antwoord: Freiberg. Kort daarna werd toestemming gegeven om daar een tempel te bouwen.

Zijn reizen vielen soms samen met politieke of militaire confrontaties in het toenmalige Tjecho-Slowakije, Oost-Duitsland, Hongarije en Polen. Maar ouderling Hales was er 'in goede en slechte tijden'. In Polen legde hij contacten met de overheid, soms tegen een achtergrond van tanks, traan- en gas en mensen die door de straten renden. De eerste doopdiensten in Warschau vonden in het zwembad van een hotel plaats, maar uiteindelijk waren de leden in staat een eigen gebouw neer te zetten.

'Ik heb grote genegenheid en respect voor de heiligen in die landen', zegt ouderling Hales. 'Ik houd van hen om hun trouw. Meer dan tweeduizend van hen zijn hun getuigenis trouw gebleven.'

Toen ouderling Hales als gebiedsoverziener werd ontheven, verhuisde het gezin Hales terug naar Salt Lake City. Van 1983 tot 1984 was ouderling Hales president van het Gebied Noord-Amerika-Zuidwest. In 1985 werd hij geroepen als presiderende bisschop. Zijn primaire taak was het overzien van de 'uiterlijke verordeningen' (Leer en Verbonden 107:14) en materiële aangelegenheden van de kerk. Zijn jaren van dienstbetoon in de kerk en ervaring in het bedrijfsleven maakten hem bijzonder geschikt voor deze roeping.

'Hij is erg goed in het analyseren van een probleem en het bedenken van een oplossing', zegt zijn zoon Stephen. 'Ik denk dat hij een bijzonder talent heeft om via andere mensen din-

gen gedaan te krijgen. Hij geeft anderen de verantwoordelijkheid om hun eigen problemen op te lossen en de bevoegdheid om te doen wat er gedaan moet worden. Als het probleem opgelost is, geeft hij hun de eer. Hij vindt het prachtig om anoniem zijn steentje tot het gewenste resultaat bij te dragen.

'Sommige mensen zijn getraind om de zwakke schakels te vinden en die eruit te rukken, maar dat kan mensen ruïneren. Het is typisch mijn vader om zich dan op die ene schakel te richten en die te versterken in plaats van te vervangen. Hij houdt van mensen, en hij wringt zich in bochten voor ze.'

Ouderling Henry B. Eyring van de Zeventig, die raadgever is geweest van ouderling Hales in de Presiderende Bisschop, onderschrijft dit. 'Ouderling Hales bouwt mensen op. In de loop der jaren heeft hij veel mensen geholpen, in stilte, achter de schermen. Als hij ziet dat iemand ergens mee zit, doet hij er wat aan.'

Om zich te ontspannen, doet ouderling Hales aan sport, vooral golfen. Mary en hij genieten van het gezelschap van hun zoons, schoondochters en hun acht kleinkinderen. Broeder en zuster Hales hebben een oude boerderij bij Bear Lake gekocht, waar ze met de hele familie graag een weekend doorbrengen. 'We hebben ondervonden hoe waardevol het is om tijd met elk kleinkind apart door te brengen', zegt ouderling Hales. 'Ik ga met ze trekken, of naar het vogelreservaat, naar een boerderij, of een gymnastiek- of atletiekwedstrijd. Mary leest ze graag voor.'

Hoewel zijn gezondheid nu goed is, heeft ouderling Hales twee keer een hartaanval gehad. Na zijn tweede hartaanval zei hij in de algemene aprilconferentie: 'Ik ben dankbaar voor elke dag die ik heb. Ik heb in mij de bereidheid voelen groeien om alles wat ik heb en wat ik ben te geven als vergoeding voor al het goede dat mij in mijn leven ten deel is gevallen. Mijn waardering voor alles en iedereen is toegenomen' (*Ensign*, mei 1992, blz. 63).

Hoe zien anderen ouderling Hales? 'Barmhartig', zegt zijn schoondochter Susan. 'Hij veroordeelt niet. Hij vergeeft en vergeet. Hij eert zijn ouders en tot op de dag van vandaag dankt hij ze dat zij hem met hoge normen hebben grootge-

Linksboven: tijdens de gebiedskonferentie in 1979 in Parijs, met (v.l.n.r.) president N. Eldon Tanner, president Spencer W. Kimball, ouderling Thomas S. Monson, en ouderling Charles Didier. Rechtsboven: ouderling Hales (voorste rij, derde van rechts) tijdens een zoneconferentie in april 1982 in Neurenberg in het Zendingsgebied München. Onder: ouderling Hales bezoekt in 1993 een Somalisch vluchtelingenkamp in Kenia (fotograaf: Gary Porter).

bracht. Hij schippert niet met die normen; hij richt zijn leven ernaar.'

Zijn zoon Stephen zegt: 'Hij respecteert andermans privacy, en kan zijn mond houden. Hij wil graag het goede doen om de goede reden. Hij is altijd een goed voorbeeld voor mij geweest.'

'Geduld is een van zijn sterkste eigenschappen. Hij is een zeer geduldige vader', zegt zoon David. 'In zaken is hij een goede onderhandelaar. Hij heeft het vermogen om met beide partijen te praten en hun ogen op het probleem en het einddoel gericht te houden.'

Mary zegt: 'Hij is volkomen zuiver. Hij heeft een goed hart en wil alleen maar doen wat goed is.'

'Ouderling Hales is niet het beschuldigende type', zegt een collega. 'Zijn managementstijl is om mensen zelf met de oplossing te laten komen. En hij respecteert zijn priesterschapsleiders. Als het Eerste Presidium spreekt, is hij hun nederige dienaar.'

'IK BEN EEN DISCIPEL'

Op donderdag 7 april 1994 werd ouderling Hales als apostel geordend en aangesteld door president Ezra Taft Benson en zijn raadgevers, president Gordon B. Hinckley en president Thomas S. Monson. Alle leden van het Quorum der Twaalf Apostelen waren aanwezig.

Ouderling Hales is nu als lid van het Quorum der Twaalf met de andere apostelen een bijzondere getuige van Christus. Het motto 'Keer eervol terug', dat ouderling Hales als straaljagerpiloot zo inspireerde, loopt als een rode draad door zijn leven, zowel in de directiekamer

met zakenlui als in de speelkamer met zijn kinderen. Of hij nu bezig was voor de kerk of de relatie met zijn vrouw versterkte, hij is eervol teruggekeerd.

'We zijn naar de aarde gekomen om beproefd te worden', zegt ouderling Hales. 'Door trouw te gehoorzamen en tot het einde toe te volharden, kunnen we eenmaal eervol terugkeren in de tegenwoordigheid van onze Hemelse Vader en zijn Zoon Jezus Christus. Ik wil nooit een gelegenheid voorbij laten gaan om mijn getuigenis te geven. Zoals in 3 Nephi 5:13 staat: "Ziet, ik ben een discipel van Jezus Christus, de Zoon van God. Ik ben van zijnentwege geroepen om zijn woord onder zijn volk te verkondigen, opdat zij het eeuwige leven mogen hebben."' □

Seminarie aan de Donau

Marvin K. Gardner

FOTO'S: BRIAN K. KELLY EN MARVIN K. GARDNER

Je hebt zeker wel van de Donau gehoord – die beroemde rivier die door Midden- en Zuidoost-Europa stroomt. Bij heel wat mensen roept die naam gedachten op aan de klanken van violen, die bespeeld worden in prachtige steden langs de oevers van een stralend blauw lint.

In de afgelopen decennia is dat geluid echter niet meer gehoord in de stad Dunatújváros (Hongarije), aan de oever van de Donau. Vóór 1949 was deze stad een boerendorpje, bekend onder de naam Dunapentele. De Sovjet-leider Jozef Stalin veranderde het dorpje in hoe volgens hem een ideale

communistiche stad eruit zou moeten zien. Hij gaf het de nieuwe naam 'Sztálinváros' (Stad van Stalin), hij liet duizenden mensen uit het hele land erheen gaan en maakte er een echte arbeidersstad van – vol reusachtige fabrieken die via hoge schoorstenen zwarte rookwolken uitbraakten, en met

lange rijen grijze, betonnen flatgebouwen. De stad was ontworpen om een maximum aan efficiency en bruikbaarheid op te leveren. Wat er ontbrak – er werd geen enkele kerk gebouwd in Stalins modelstad. Vrijheid van godsdienst, drukpers en vergadering bestonden in wezen niet. Een hele

generatie groeide op zonder de gelegenheid om over God en zijn reddende Zoon te horen.

Maar de laatste jaren hebben er in Hongarije verbazende veranderingen plaatsgevonden. In 1987 sprak ouderling Russell M. Nelson een apostolische zegen uit over het land. In 1988 is de kerk er officieel erkend. In 1989 werd Hongarije een democratie. In 1990 is het zendingsgebied Boedapest (Hongarije) geopend. Het Boek van Mormon is in 1991 in het Hongaars uitgegeven, en het eerste nummer van het Hongaarse tijdschrift van de kerk verscheen in juni 1993.

Terwijl er in het hele land dramatische gebeurtenissen plaatsgrepen, vonden er ook opmerkelijke veranderingen plaats in de 'communistiche modelstad'. Na Stalins dood gaven de inwoners van Sztálinváros hun stad al weer een nieuwe naam: 'Dunaújváros' ('Nieuwe stad aan de Donau'). Het is nog steeds een belangrijk industrieel centrum – maar nu, met de geboorte van

de democratie, is er een sfeer van hoop. De vrijheid die ze nu hebben ervaren, is de inwoners nog steeds erg diebaar.

De eerste doopdiensten van heiligen der laatste dagen in Dunaújváros vonden plaats in 1989. In de zes korte jaren die daarop volgden, is er een grote oogst aan bekeerlingen geweest. Nu zijn er in deze stad 230 leden en twee gemeenten van de kerk. En men begint er een nieuw geluid te horen – de krachtige stemmen van jonge heiligen der laatste dagen die de schoonheid van het evangelie vinden, zich verheugen in hun pasgevonden geschenk, en anderen er deelgenoot van maken.

In de stad die eens Stalins naam heeft gedragen, bespreekt gemeentepresident Váczy Károly (boven) het evangelie met de seminarieleerlingen. Perger Ildikó (links) is nog maar pasgedoopt. Horváth Attila (onder) heeft zijn ouders gedoopt. Rechts: Fűr Mária, Vereckeí Krisztina en Bozó Brigitta zijn door het seminarie goede vriendinnen geworden.

ZOALS DE HEILIGEN IN JOSEPHS DAGEN

De twintigjarige Csapó András was een van de eerste bekeerlingen (de Hongaren zetten de achternaam voorop, gevolgd door de voornaam). Hij liet zich in 1989 op vijftienjarige leeftijd, dopen, is nu seminariëleerkracht in Gemeente 2 en bereidt zich voor op een voltijdzending.

Terwijl hij op deze avond de leden van zijn klas welkom heet op het seminarie, zetten dertien leerlingen hun stoelen rond een tafel die bedekt is met exemplaren van het Boek van Mormon die zichtbaar goed gebruikt worden. Ze zingen 'Ik ben een kind van God'. Een jonge vrouw spreekt het openingsgebed uit.

Aangezien de kerk hier nog zo nieuw is, is iedereen pasgedoopt lid. Zeven van deze leerlingen zijn twee jaar lid, vijf nog maar een jaar. Drie zijn het enige lid van de kerk in hun gezin. Vier hebben hun ouders bij de kerk gebracht.

En ieders leven is op de een of andere manier vervlochten met dat van elke ander. Sommigen hebben zich laten dopen omdat iemand anders in de klas hen in aanraking bracht met het evangelie. Als gevolg hiervan is er een opmerkelijk gevoel van liefde en eenheid rond deze tafel – gepaard met goedhartige plagerijtjes en gelach.

Deze seminariëleerlingen proeven dezelfde geest die de heiligen in de dagen van Joseph Smith moeten hebben genoten: de nieuwhed en schoonheid van het evangelie. De ervaring

van het voor zichzelf ontdekken van de waarheid van dit alles – en er dan anderen over vertellen. Het gevoel dat je aan het begin staat van iets prachtigs, iets verheffends, iets dat voorbestemd is om de hele aarde te vervullen!

HET PASGEVONDEN GESCHENK

Twee jongevrouwen in deze seminariëleerklas, beiden zestien, heten Brigitta. 'Van mijn klasgenote Seres Brigitta hoorde ik voor het eerst over de kerk,'

haar klasgenote Seres Brigitta. 'Ik was verbaasd dat haar moeder en broer ook lid wilden worden.'

Toen een HLD-klasgenote Horváth Attila (16) uitnodigde voor de avondmaalsdienst, was Attila enthousiast over wat hij zag. 'Toen mijn vriend me daarna vertelde dat de kerk sterk op het gezin gericht is, werd mijn belangstelling zelfs nog groter.' Enkele weken later liet Attila zich dopen.

Drie maanden later zei zijn vader dat hij de zendelingenles wilde vol-

zegt Bozó Brigitta. 'Ik begon de avondmaalsdiensten bij te wonen en kreeg hier veel vrienden. Dus toen er een jeugdconferentie zou worden gehouden, moest ik er natuurlijk heen. Op die conferentie voelde ik voor het eerst dat ik bij deze kerk moest horen. Een week later liet ik me dopen.' Twee maanden na de doop van Brigitta, volgden haar moeder en haar vijftienjarige broer László (haar vader was zes jaar voordien gestorven). 'Nu zijn we alle drie lid van de kerk – ons hele gezin. Het is geweldig!'

'Eerst dacht ik dat alleen mijn vriendin zich zou laten dopen,' vertelt

gen. 'Ik wist rond die tijd al voldoende over de kerk,' zegt Attila, 'om mijn vader er meer over te vertellen. Door de kennis die ik op het seminarie had opgedaan, kon ik de Schriften aan hem uitleggen. Maar omdat hij rookte en veel koffie dronk, had ik niet het geloof dat hij zich zou laten dopen. Ik was verbaasd toen ik zag hoe hij – met de hulp van onze Hemelse Vader – in staat was om die dingen uit zijn leven te bannen. Twee maanden later heb ik mijn vader gedoopt!

'Daarna, toen mijn moeder zag hoe gelukkig mijn vader en ik waren in de kerk, begon ze ook belangstelling te

krijgen. Ik heb haar drie maanden na de doop van mijn vader gedoopt! De volgende dag kwam het hele gezin naar de kerk en gaven we allemaal ons getuigenis. Ik kan gewoon niet zeggen hoe ik me toen voelde.'

ELKAAR STEUNEN

Nu deze jonge mensen tot het evangelie bekeerd zijn, helpen ze elkaar sterk te blijven. Afgelopen zomer vonden Klein Kinga (19) en nog een jong

lid van de kerk ver van huis werk. 'Er waren geen andere kerkleden in de buurt – alleen wij tweeën en de wereld', zegt ze. 'We ontmoetten een heleboel tegenstand. Bij thuiskomst 's avonds baden we altijd samen, lazen samen in het Boek van Mormon en wachtten op de brieven die we kregen van onze vrienden in de kerk, hier in Dunaújváros. Die zaken gaven ons de kracht die moeilijke tijd door te komen.'

Balatoni Gábor en Borsos Péter, allebei achttien, hadden een soortgelijke ervaring toen ze ver van huis werkten. 'Overall om ons heen werd gerookt en gedronken, vulgaire taal bezigend en

werden er andere kwalijke gewoonten op na gehouden. Eerst was het moeilijk voor ons', vertelt Gábor. 'Toen vonden we een plek waar we elke dag samen konden bidden. Dat heeft veel geholpen.'

Op een middag was Vereckeí Krisztina (16) alleen thuis. 'Ik voel de Heilige Geest graag, want ik geniet ervan te voelen dat deze kerk waar is', vertelt ze. 'Maar die dag voelde ik dat niet, en ik miste een heleboel.' Ze probeerde het door naar muziek van de kerk te luisteren, het Boek van Mormon te lezen en te bidden. Maar om de een of andere reden voelde ze de Geest nog steeds niet.

'Ik ging naar mijn vriendin, Seres Brigitta', zegt ze. 'Ik vroeg haar met mij te gaan wandelen. Terwijl we samen wandelden, praatten we over Jezus Christus en de Hemelse Vader. Zonder er verder bij na te denken, gaf ik haar mijn getuigenis, en zij gaf me het hare. Twee of drie uur zaten we op een bank in de stad, terwijl we met elkaar over ons getuigenis praatten. Toen we daar zaten, terwijl er heel wat mensen langskwamen, konden we ons voorstellen dat God naar ons keek en dat Hij trots op ons was omdat we over Hem praatten. Ik voelde de Heilige Geest, en voelde dat mijn getuigenis sterker was geworden. Ik was daarna heel gelukkig.'

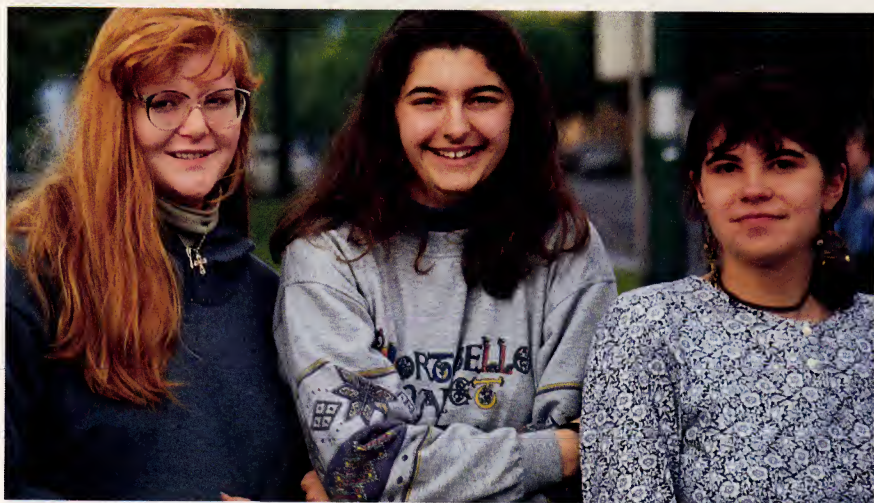
NIEMAND KON SLAPEN

Een mijlpaal in de korte geschiedenis van de kerk in Hongarije was de jeugdconferentie die in de zomer van

1993 in Boedapest is gehouden. Er kwamen uit heel Hongarije bijna 200 heiligen der laatste dagen, jongemannen en jongevrouwen, naar de hoofdstad toe. Er waren talentenshows, sportactiviteiten en workshops. Maar het hoogtepunt was de vier uur durende getuigenisdienst.

'Het is niet mogelijk je te vertellen hoe prachtig de getuigenissen waren', zegt Valkai Nikoletta (18). 'Iedereen huilt. De Heilige Geest was aanwezig. 's Avonds, na afloop, kon niemand slapen. De volgende morgen wilden we niet naar huis. We hielden een slotgebied om de conferentie te beëindigen en vertrokken, bedroefd omdat het afgelopen was. Maar tegelijkertijd waren we gelukkig. We voelden ons zo dicht bij elkaar dat we de hele weg terug naar Dunaújváros samen in de bus hebben gezongen. De Heilige Geest was aanwezig terwijl we zongen.'

Het seminarie biedt regelmatig de gelegenheid voor die ervaringen die je getuigenis opbouwen en de eenheid versterken. 'Er zijn twee redenen waarom ik het seminarie een belangrijk programma vind', zegt Borsos Éva (16). 'Ten eerste: als je je voorbereidt op de seminarieles, moet je geregeld in het Boek van Mormon lezen. En dat is een goede zaak. Ten tweede: het seminarie geeft ons de gelegenheid om samen te zijn. De jeugd in deze gemeente is nauw met elkaar verbonden – en dat hebben we aan het seminarie te danken. Wanneer we met elkaar over ons getuigenis spreken – en dat doen we vaak – is dat echt de moeite

Nadat ze de schoonheid van het evangelie hebben gevonden, praten de Hongaarse seminarieleerlingen, zoals Somodi Zsuzsanna, Valkai Nikoletta en Klein Kinga (boven) en Borsos Éva (onder) er graag over met anderen. De twintigjarige Csapó András (links) is seminarieleerkracht.

waard. Ongeveer een week geleden hadden we een getuigenisvergadering in onze seminarieklas, en de Geest was erg sterk. Ik had hetzelfde gevoel als op de jeugdconferentie. Dat geeft me veel kracht.'

'ER ZAT GEEN DAK OP DE TEMPEL!'

Andere mijlpalen waren de reizen in april en augustus 1994 naar de Freiberg-tempel in Duitsland voor doop voor de doden. Jonge heiligen der laatste dagen uit heel Hongarije propten zich in bussen voor een reis van 22 uur. Toen kwamen ze terug naar huis met een zending: anderen erover vertellen, zodat iedereen kon meegenieten van de kracht en schoonheid van deze ervaring.

'Ik wist niet wie de mensen waren voor wie ik ben gedoopt – of wanneer ze hebben geleefd', vertelt Somodi Zsuzsanna (18). 'Ongeveer halverwege voelde ik plotseling, zonder waarschu-

wing, de Geest. Ik voelde dat die persoon het evangelie wellicht in de geestenwereld had aangenomen, en had gewacht tot iemand zich in haar naam liet dopen. Ik heb nog nooit, daarvoor of daarna, zo iets moois gevoeld.'

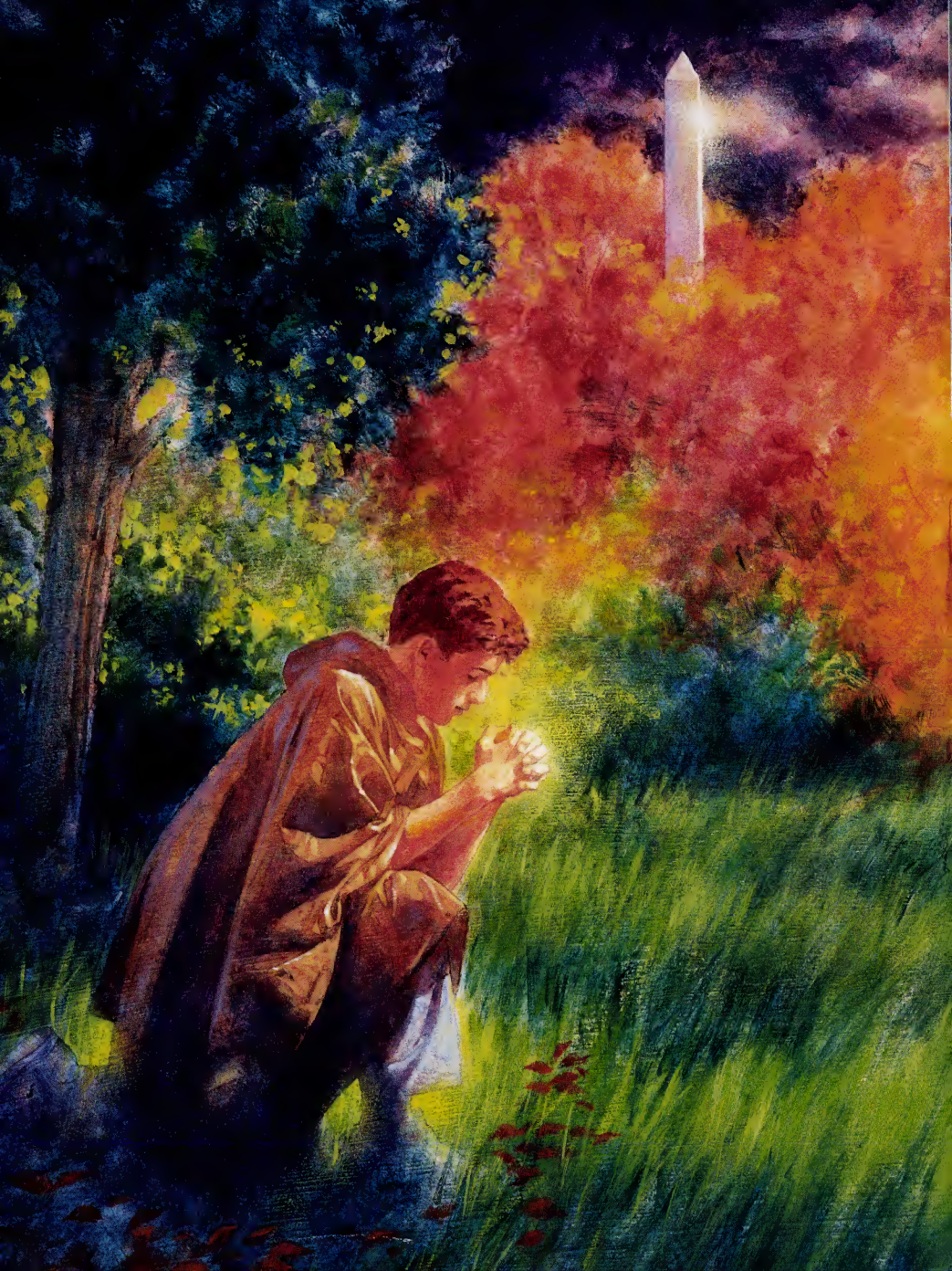
'Toen ik in de tempel was', zegt Borsos Péter (18), 'leek het of er geen dak op de tempel zat – dat er rechtstreeks contact met de hemel was!'

'WETEN DAT ONZE HEMELSE VADER VAN ONS HOUDT'

De schoonheid vinden. Zich verheugen over hun pasgevonden geschenk. Anderen er deelgenoot van maken.

'Geen enkel gevoel is mooier', zegt Vereckei Krisztina (16), 'dan te weten dat onze Hemelse Vader van ons houdt.'

Deze Hongaarse seminarieleerlingen, die een nieuw lied zingen in hun stad aan de Donau, hebben die zekerheid. □

IK MOEST HET PROBEREN

David Hersam

We zaten dicht op elkaar in het natte gras voor het Joseph Smith Monument in Sharon (Vermont), de geboorteplaats van de profeet. In poncho's gehuld, in een vergeefse poging droog te blijven, spanden we ons in om onze leider door het geluid van de regen heen te horen. Al gauw zouden we de laatste activiteit achter de rug hebben – enkele ogenblikken alleen in het bos, om te mediteren en wat over onszelf na te denken.

Het idee sprak me erg aan. Daarvoor had een spreker ons het verhaal verteld van president David O. McKay, toen hij zijn patriarchale zegen kreeg. De dertienjarige David was indertijd kampioen knikkeren. Na de zegen zei de patriarch tegen David dat hij belangrijker dingen te doen had dan met knikers spelen. Ik wist dat het nu ook voor mij tijd was om 'mijn knikers op te ruimen' en te besluiten wat ik met mijn leven zou gaan doen. Een groot deel van die beslissing hing ervan af, of ik zou weten of de kerk waar was. Ik besloot het onze Hemelse Vader te vragen.

De wereld leek helemaal stil te worden toen ik in het bos kwam. Met mijn poncho helemaal om me heen, om me tegen de regen te beschermen, zocht ik een afgezonderde plek en zong ik voor mezelf een paar lofzangen. Toen las ik een poosje in de Schriften. Toen ik dacht dat ik zover was, knielde ik om te bidden.

Ik wilde heel graag bidden, maar ik was ook nerveus. Ik had de Geest eerder gevoeld – in vasten- en getuigenisdiensten, en toen ik een getuigenis kreeg van het Boek van Mormon – maar ik kon niet eerlijk zeggen dat ik wist dat de kerk waar was. Wat moest ik nu, als ik bad en er gebeurde ge-

woon niets? Wat moest ik doen als ik, door hier buiten in het bos te knielen en hardop te bidden, mezelf alleen maar nat maakte?

Maar ik besloot dat ik het moest proberen. Dus knielde ik op de natte bladeren en boog mijn hoofd in gebed. Ik sprak fluisterend, bang dat iemand me zou afluisteren, en vroeg heel eenvoudig of ik te weten mocht komen of ik werkelijk tot Gods ware kerk behoorde. Ik beëindigde mijn gebed en bleef knielen, wachtend op een antwoord.

Eerst kreeg ik de indruk dat ik al wist dat de kerk waar was. Maar ik meende dat het gewoon mijn eigen gedachten moesten zijn geweest, dus ik bad opnieuw.

'Je weet het al', kwam weer het antwoord, tezamen met het warme en rustige gevoel van de Geest die me omringde met vrede en vreugde.

Mijn hart begon sneller te kloppen, en ik kon de glimlach op mijn gezicht niet verbergen. Ik beseftte dat ik, door het seminarie en door mijn persoonlijke studie, mijn getuigenis stap voor stap, gebed voor gebed had opgebouwd, zo langzaam dat ik me er zelfs niet van bewust was dat ik het had.

Ik had een getuigenis van de kerk, en ik kon nu de minder belangrijke dingen in mijn leven aan de kant zetten, om door te gaan met mijn geestelijke groei. Ik voelde me zo opgelucht, zo tevreden en zo dankbaar dat ik zelf wist dat de kerk waar was. Nog steeds geknield, boog ik mijn hoofd opnieuw en bad een dankgebed tot mijn Hemelse Vader voor zijn getuigenis dat ik het, hoewel ik het voor die tijd niet had herkend, al wist. □

INFORMATIE VOOR JOU

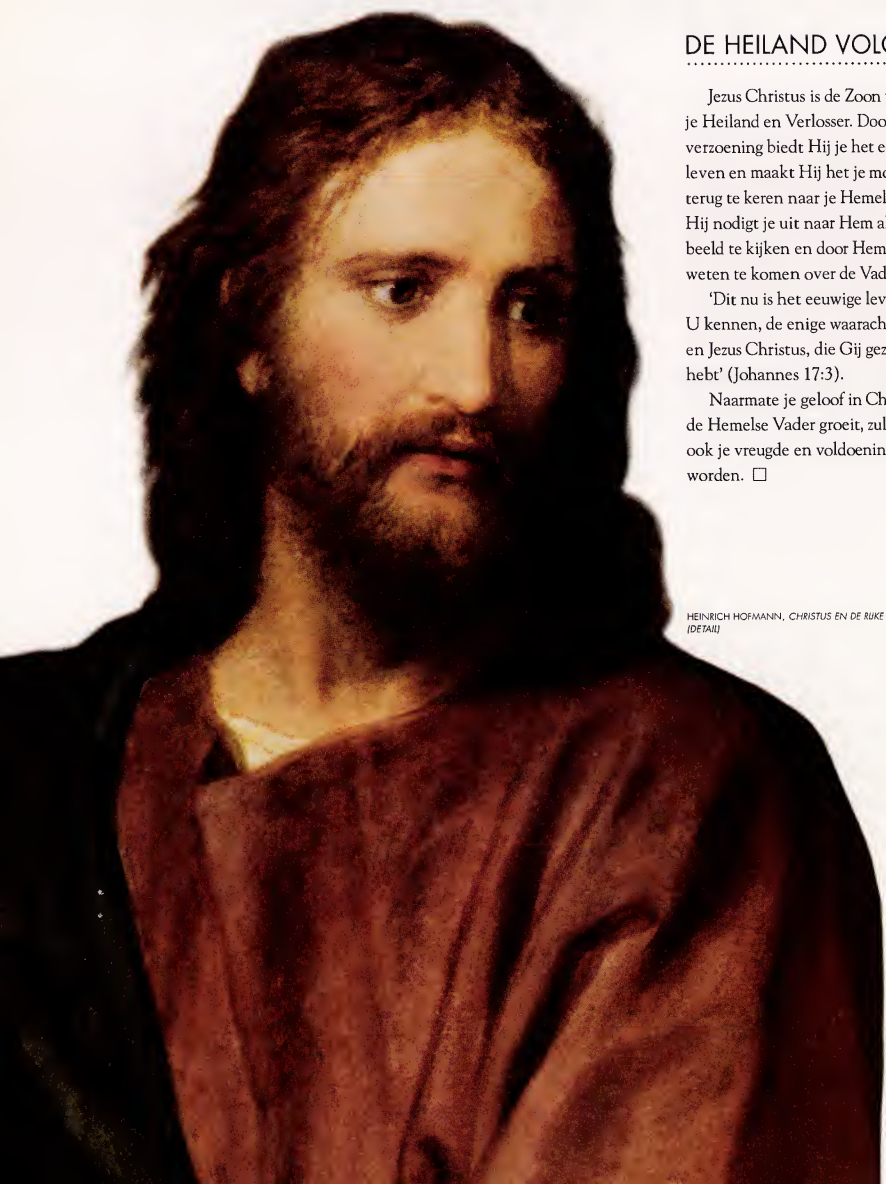
DE HEILAND VOLGEN

Jezus Christus is de Zoon van God, je Heiland en Verlosser. Door de verzoening biedt Hij je het eeuwige leven en maakt Hij het je mogelijk terug te keren naar je Hemelse Vader. Hij nodigt je uit naar Hem als voorbeeld te kijken en door Hem meer te weten te komen over de Vader.

'Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt' (Johannes 17:3).

Naarmate je geloof in Christus en de Hemelse Vader groeit, zullen ook je vreugde en voldoening groter worden. □

HEINRICH HOFMANN, CHRISTUS EN DE RIJKE JONGELING
(DETAIL)

IN RUIL

Wegens zijn grote liefde voor ons, heeft onze Hemelse Vader gezorgd voor zijn Zoon als onze Verlosser. Hij heeft ons ook vele andere gaven en zegeningen geschonken. Maar waar veel is gegeven, wordt veel vereist (zie Leer en Verbonden 82:3). We kunnen onze dankbaarheid tonen door eerbied en gehoorzaamheid.

Hij heeft ons de wereld gegeven waarin we wonen.

In ruil daarvoor dienen wij die te eerbiedigen en te beschermen.

Hij heeft ons het gezinsleven gegeven.

In ruil daarvoor kunnen we ons best doen om de gezinsleden te steunen en om harmonie en eenheid aan te moedigen.

Hij heeft ons bezittingen gegeven.

In ruil daarvoor kunnen wij Hem dagelijks danken, onze tiende trouw betalen en behoeftigen helpen.

Hij heeft ons de Schriften gegeven.

In ruil daarvoor dienen wij ijverig 'de woorden des levens' te bestuderen (zie Leer en Verbonden 84:85).

Hij heeft ons hedendaagse openbaring gegeven.

In ruil daarvoor kunnen wij naar de levende profeten luisteren en hun raad opvolgen.

Hij heeft ons de Heilige Geest gegeven om ons te troosten en ons naar de waarheid te leiden.

In ruil daarvoor kunnen we naar de stem van de zachte stilte luisteren en die volgen.

Hij heeft ons zijn liefde gegeven.

In ruil daarvoor kunnen wij Hem en elkaar liefhebben.

Hij heeft ons zijn kerk gegeven.

In ruil daarvoor kunnen we iedere week aan de diensten deelnemen, ons eigen geloof en het geloof van anderen opbouwen.

Hij heeft ons het priesterschap gegeven, een heilige verantwoordelijkheid.

In ruil daarvoor moeten we het eren.

Hij heeft ons tempels gegeven.

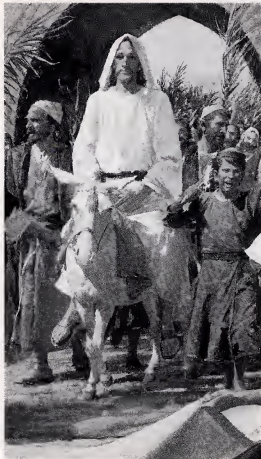
Hij stelt zijn huis voor ons open om er zeer heilige en zaligmakende verordeningen voor onszelf en voor anderen te verrichten.

In ruil daarvoor moeten we met eerbied over de tempel spreken, die vaak bezoeken, en zorgen dat er tempelwerk wordt gedaan.

Hij heeft ons de verzoening gegeven, zijn grootste geschenk.

De Heiland heeft de prijs voor onze zonden voldaan en het voor allen mogelijk gemaakt om op te staan. Hij maakte het ook voor ons mogelijk om te worden verhoogd, als we dat waardig zijn.

In ruil daarvoor moeten we geloof hebben, ons bekeren, ons laten dopen, de gave van de Heilige Geest ontvangen en tot het einde toe volharden. □

DEL PARSON, CHRISTUS' TRIOMFALE INTOCHT IN JERUZALEM

JEZUS' LAATSTE DAGEN

Anne Woodbury Moore

De laatste week van Jezus' leven was gevuld met belangrijke gebeurtenissen. Lees het paasverhaal in de vier evangeliën van het Nieuwe Testament (Matteüs 26–28; Marcus 11:12–16; 14–16; Lucas 22–24 en Johannes 18–20). Vul in de open ruimte bij iedere dag de gebeurtenis(sen) die op die dag plaatsvond(en) in volgorde in.

Zaterdag: Dag van de zalving _____

Zondag: Dag van populariteit _____

Maandag: Dag van autoriteit _____

Dinsdag: Dag van conflict _____

Woensdag: Dag van rust _____

Donderdag: Dag van

broederschap _____, _____, _____

Vrijdag: Dag van lijden _____,

_____, _____, _____, _____,

_____, _____, _____, _____,

_____, _____

Zaterdag: Dag van stilte _____

Zondag: Dag van triomf _____

1. Er is drie uur duisternis over het hele land.

2. Bij zonsopgang wordt Jezus officieel veroordeeld door Kajafas en het Joodse Sanhedrin.

3. Jezus wordt gezalfd in Betanië door Maria.

4. Jezus sterft.

5. Jezus wordt met doornen gekroond en bespot.

6. Jezus vervloekt de onvruchtbare vijgeboom en reinigt de tempel.

7. Bij het graf worden wachters geplaatst.

8. Pilatus stuurt Jezus naar Herodes.

9. Jezus neemt met zijn apostelen het 'Laatste Avondmaal'.

10. Jezus wordt met een speer doorstoken.

11. Simon van Cyrene draagt voor Jezus het kruis naar Golgota.

12. Jezus komt in triomf Jeruzalem binnen.

13. Jezus rust deze dag waarschijnlijk uit bij zijn vrienden in Betanië.

14. Jezus wordt begraven in het graf van Jozef van Arimatea.

15. Jezus wordt omstreeks 6 uur 's morgens naar de Romeinse gouverneur Pontius Pilatus gebracht.

16. Jezus bidt in de Hof van Getsemane.

17. Jezus verrijst als Overwinnaar uit de dood.

18. Soldaten verdelen Jezus' kleding.

19. Jezus onderricht in de tempel en op de Olijfberg.

20. Herodes laat Jezus naar Pilatus teruggaan, die Barabbas vrijlaat en Jezus overlevert om te worden gekruisigd.

21. Omstreeks middernacht verlaat Judas Jezus met een kus, en Jezus wordt gevangengenomen door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten des volks.

Zaterdag: 7; Zondag: 17

Vrijdag: 2, 15, 8, 20, 5, 11, 18, 1, 4, 10, 14;

Dinsdag: 19; Woensdag: 13; Donderdag: 9, 16, 21;

Zaterdag: 5; Zondag: 12; Maandag: 6;

Antwoorden:

DINGEN DIE AAN CHRISTUS HERINNEREN

'Alle dingen (...) zijn geschapen en gemaakt om van Mij te getuigen' (Mozes 6:63). Veel zaken, zowel in de Schriften als in ons dagelijks leven, zijn symbolen van Christus en zijn offer. Kijk of je kunt bepalen op welke manier deze afbeeldingen verband met Hem houden.

Antwoorden:

1. De doop symboliseert, onder andere, de dood en opstanding van Jezus Christus. Bovendien, wanneer we ons laten dopen, beloven we een nieuw leven te beginnen, waarin we Hem volgen (Romeinen 6:3–4).

2. Het brood en water van het avondmaal stellen het lichaam en bloed van Christus voor en helpen ons te denken aan zijn verzoening voor onze zonden. Wanneer we van het avondmaal nemen, hernieuwen we ook het verband dat we bij de doop met hem sloten (Moroni 4:3; 5:2).

3. De koperen slang die Mozes in de woestijn oprichtte om allen die er naar op wilden zien te genezen, zegt ons dat we op moeten zien naar Christus om vergeving van onze zonden te verkrijgen (Johannes 3:14–15; Helaman 8:14–15; Alma 33:19–22).

4. De drie dagen die Jona in de buik van 'een grote vis' doorbracht, zijn bedoeld om ons te herinneren

aan de drie dagen tussen Christus' dood en opstanding (Jona 1:17; Marcus 9:31).

5. Jezus staat bekend als het Lam Gods. Bovendien stellen de offers die de Israëlieten brachten als onderdeel van de wet van Mozes – gave mannelijke eerstgeborenen van de kudde – het offeren voor door onze Hemelse Vader van zijn Zoon (Exodus 12:5; Mozes 5:7).

6. De gave van manna aan de Israëlieten leert ons dat we niet leven van brood alleen, maar ook van de woorden van Christus, die het 'brood des levens' is (Deuteronomium 8:3; Johannes 6:35).

7. Veel profeten vergelijken Christus met een rots of een steen, zoals in 'de rots [of het fundament] van ons heil'. Alle gebouwen hebben een hoeksteen, en Christus is de hoeksteen van onze kerk en van ons geloof (Efeziërs 2:20).

8. Evenals de Liahona Lehi en zijn gezin naar het beloofde land leidde, zullen Christus' woorden ons leiden naar een land van belofte (1 Nephi 16:10, 26–29).

9. Door de sabbatdag op zondag in acht te nemen, denken we eraan dat Christus opstond op de eerste dag van de week, en wijden we die dag aan Hem (Johannes 20:1; Leer en Verbonden 59:9-10).

10. Licht herinnert ons eraan dat de Heiland het 'licht van de wereld' is (Johannes 9:5).

11. Water herinnert ons eraan dat Christus is als het levende water, dat 'opspringt tot het eeuwige leven' (Leer en Verbonden 63:23).

12. Christus gebruikte in de gelijkernis van de tien maagden een bruidegom om zichzelf voor te stellen. Hij wees erop, dat het belangrijk is ons voor te bereiden en klaar te zijn voor de dag dat de Heer terugkeert (Mateüs 25:1–13). □

E E N L U I S T

FOTOGRAAF: WEIDEN
ANDERSEN; GEPOSEERD
DOOR MODELLEN

E R E N D O O R

Ik leerde in een half uur luisteren meer over mijn zoon dan ik had geleerd in de jaren dat ik hem de les had gelezen.

Ted Hindmarsh

Terwijl hij daar zat, stuurs naar de vloer starend en worstelend met zijn frustraties, hield ik hem in gedachten dicht tegen me aan. Hij wilde even oprecht contact hebben als ik, maar geen van beiden had daar veel succes mee.

Ik dacht dat hij misschien wel zou weten dat ik van hem hield en bezorgd over hem was, als ik hem maar kon omhelzen of hem in mijn armen houden – zoals ik deed toen hij nog klein was. Maar nu hij zestien was, voelde mijn zoon zich verlegen bij elk zichtbaar vertoon van genegeheid, vooral van de kant van zijn vader.

'Het zal me nooit lukken', klaagde hij. 'Je verwacht teveel, en ik ben gewoon niet goed genoeg.'

'Dat is niet waar', zei ik. Mijn stem verhief zich terwijl ik terugdacht aan mijn eigen onzekerheid als jongeman. 'Wel allemachtig, toen ik zo oud was als jij...'

'Pap, je begrijpt het niet', onderbrak hij me. 'Ik geloof niet dat je het ooit zult begrijpen!'

Natuurlijk begreep ik het! Mijn hart brandde van alle belangrijke zaken die ik hem wilde vertellen – lessen die ik hem verlangde te geven. Hij was niet eerlijk. Uiteindelijk was ik niet zo oud. En het was niet zo lang geleden dat ik in zijn schoenen had gestaan.

Hoe vaak had ik hem niet oprecht verteld over mijn eigen frustraties als tiener? Hoeveel goede teksten had ik hem niet voorgelezen? Hoe vaak had ik hem niet bij me laten zitten en hem goede, verstandige raad gegeven vanuit mijn eigen ervaring?

Als hij nu maar eens goed naar me wilde luisteren en me uit liet praten, dan zou hij wel zien dat ik wist waar ik het over had. Maar ik kreeg hem maar niet zover dat hij het begreep, omdat ik hem er niet toe kon brengen naar me te luisteren. Toen hij plotseling opstond en weg wilde lopen, riep ik hem terug.

'Jongen, waarom luister je nou nooit?', vroeg ik.

Voor het eerst tijdens onze ruzie keek hij me rechtstreeks aan. Zijn blik verbaasde me, maar nog niet half zoveel als zijn antwoord.

'Papa, alles wat ik altijd doe is naar je luisteren. Mijn vraag is: waarom luister jij nooit eens naar mij?'

Eerst verraste die vraag me, en hij bracht me van m'n stuk. Zelfs al had ik van hem verwacht dat hij alleen naar mij luisterde, was dat dan zo verkeerd? Uiteindelijk was ik zijn vader.

Terwijl ik daar zat, besefte ik opeens dat het waar was wat mijn zoon zei. Ik had tegen hem gepraat en gepreekt, terwijl ik naar hem had moeten luisteren. Zonder het te willen, had ik mijn zoon verteld dat mijn ervaring en ideeën belangrijker waren dan die van hem. Ik schrok van mijn eigen ongevoeligheid.

Mijn zoon was niet de enige die ik niet had gehoord. Ik had ook niet geluisterd naar de gezalfden des Heren, die de ouders de volgende raad hebben gegeven: 'Ouders behoren veel te luisteren, niet alleen orders uit te delen. Luisteren moet onbevooroordeeld en liefdevol zijn. Als kinderen het gevoel hebben dat ze vrijuit over hun gevoelens, problemen en geboekte successen kunnen praten, ontstaat er een geweldige band tussen ouders en kinderen' (Ben B. Banks, *De Ster*, januari 1994, blz. 28).

Het drong nu tot me door dat ik niet kon hopen mijn zoon te begrijpen, als ik hem slechts vanuit mijn eigen gezichtspunt bekeek. En ik zou zijn gezichtspunt niet kunnen begrijpen zonder werkelijk naar hem te luisteren, en ook naar de Geest – zowel met mijn oren als met mijn hart.

Ik zag nu duidelijk dat luisteren een manier is om liefde te tonen. Het is een van de manieren waarop we genegenheid voor onze kinderen laten zien, zelfs wanneer ze te oud zijn om ze in onze armen te nemen. Door te luisteren tonen we ook respect en liefde.

Nadat ik er behoorlijk over had gedacht en me had bekeerd, probeerde ik het opnieuw.

'Heb je tijd om even te praten?', vroeg ik mijn zoon. 'Ik zou graag nog een kans hebben.'

'Moet dat nou, papa? Ik weet wel dat je het goed bedoelt, maar ik heb er echt niet veel zin in.'

'Ik wilde de rollen nu eens omdraaien', zei ik. 'Als jij nu eens praat en ik luister? Ik begrijp dat je het niet kunt geloven, maar ik zal je alleen raad geven als je erom vraagt.'

Zijn glimlach vormde een welkome tegenstelling tot de blik waarmee hij me een paar dagen eerder had aangekeken. Voor de verandering luisterde ik nu echt. Een paar keer moest ik me inhouden om niet te gaan praten, maar ik leerde in een half uur luisteren meer over mijn zoon dan ik had geleerd in de jaren dat ik hem de les had gelezen.

Dat gesprek was het eerste van vele gesprekken van hart tot hart. Ik denk dat we nu haast overal over kunnen praten. We zijn het niet altijd eens. Maar door te luisteren zijn we elkaar gaan begrijpen, en weten we nu sommige van de valkuilen te ontlopen die onze eerdere gesprekken kenmerkten.

Bereidheid om met elkaar te praten is, volgens Paulus, 'een vaste grondslag voor de toekomst' (1 Timoteüs 6:18–19). Met onze oren horen en ons hart luisteren zal misschien niet gemakkelijk zijn, maar het is altijd van het grootste belang – vooral voor gezinsleden die willen weten dat we echt van hen houden. □

Antonio Ciseri, Ecce Homo [Zie, de mens!; Scala/Art Resource, New York

Door de overpriesters beschuldigd van opuiting, wordt Jezus voor de Romeinse stadhouder, Pilatus, geleid, die 'geen schuld in Hem vind[er]'. Beveest Jezus ten anrechte te zullen veroordelen, brengt Pilatus Hem naar buiten en laat het vonnis aan het volk. Jezus komt naar buiten 'met de doornenkroon en het purperen kleed' waarmee de soldaten hem hadden bespot. En Pilatus zez: 'Zie, de mens!' [zie Johannes 19:1-5].

In een Hongaarse stad die eens Jozef Stalins naam droeg, vinden deze seminarieleerlingen de schoonheid van het evangelie. Zij verheugen zich in het nieuwe geschenk en vertellen er anderen over. (Zie 'Seminarie aan de Donau', blz. 34.)